

**Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k.,
2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų
ataskaita**

Darius Balsas

Klaipėda, 2013

Turinys

Įvadas	2
Ankstesnių archeologinių tyrimų apžvalga.....	4
Detaliųjų archeologinių tyrimų eiga.....	5
Archeologinių žvalgymų eiga	17
Išvados.....	19
Individualių radinių sąrašas	20
Buitinės keramikos inventorinė lentelė	21
Apdegusio molio tinko fragmentų inventorinė lentelė	31
Metalo lydimo šlako ir gargažių inventorinė lentelė	35
Gyvūnų kaulų inventorinė lentelė	37
Nuotraukų sąrašas	38
Nuotraukos.....	41
Planų ir brėžinių sąrašas	79
Situacijos planas ir brėžiniai.....	80
Priedų sąrašas	91
Priedai	92

Ivadas

2012 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. Opstainio, Vilkyškių piliakalnio papėdės gyvenvietėje vyko detalieji archeologiniai tyrimai ir archeologiniai žvalgymai. Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedra nuo 2008 m. Opstainio, Vilkyškių piliakalnyje ir papėdės gyvenvietėje organizuoja archeologijos ir istorijos specialybės studentų archeologines praktikas. Studentų mokomosios praktikos metu tyrinėjama piliakalnio gyvenvietės dalis esanti į PR nuo piliakalnio.

2010 m. rudenį piliakalnio gyvenvietės dalyje, kuri 1990-aisiais buvo privatizuota ir šiuo metu yra ariama, apie 115 m atstumu į R nuo piliakalnio, vyko archeologiniai žvalgymai naudojant magnetometrą. Išanalizavus šių tyrimų duomenis buvo išskirtos trys vietos, kuriose fiksuotos didelės magnetinio lauko anomalijos – spėjama, kad ten būta pastatų. Remiantis 2010 m. žvalgymų rezultatais 2011 m. buvo iškeltas tikslas – archeologiniais tyrimais atlikti nedidelės apimties archeologinius tyrimus vienoje spėjamų pastatų vietų, kuri buvo nustatyta magnetometrinių tyrimų metu. Šių tyrimų metu (vad. Darius Balsas) buvo ištirtas 3x5 m (15 m²) dydžio plotas nr. 4 (žr. planą Nr. 1). Tyrinėtoje gyvenvietės vietoje fiksuotas 60 – 120 cm storio arimo apardytas kultūrinis sluoksnis su I tūkst. po Kr. pradžia ir viduriu datuojamais archeologiniais radiniais, kurių daugumą sudaro lipdytų puodų šukės lygiu, grublėtu, gludintu ir gnaibytu paviršiumi. Archeologinių tyrimų metu fiksuotos 5 duobės, kurių dauguma plokščiadugnės ir yra ovalo formos. Sprendžiant iš specifinės formos ir užpildo turinio, viena iš duobių buvęs šulinys. Ploto Nr.4 V ir P pakraščiuose buvo aptikta per 10 kg apdegusio molio tinko gabaliukų su vytelių, lentelių bei nedidelio skersmens apvalios medienos įspaudais, nemažai puodų šukių bei du trinamųjų girnų viršutiniai akmenys. Minėti archeologiniai radiniai bei ploto PV, ŠV ir ŠR sienų pjūviuose užfiksuoti dviejų iki 100 cm į žemį įgilintų archeologinių objektų kontūrai leidžia spėti, kad greta šulinio stovėjo du pusiau žeminės formos pastatai (D. Balsas. *Opstainio, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietės (23812), Pagėgių sav. 2011 m. archeologinių tyrimų ataskaita*. Klaipėda, 2012). 2012 m. tęsiant 2011 m. tyrimus šalia ploto nr. 4 buvo ištirtas 30 m² dydžio plotas nr. 5.

Taip pat 2012 m. rugpjūčio mėn. 27 – 31 d. Rambyno regioniniame parke vyko tarptautinis studentų praktinis seminaras „Neinvaziniai archeologinių tyrimų metodai“ (<http://briai.ku.lt/naujienos/2012-08-31-summer-school>), kurių metu Opstainio, Vilkyškių piliakalnio šiaurinėje senovės gyvenvietėje studentų mokymo tikslais atlikti magnetinio lauko matavimai. Matavimus su penkių antenų magnetometru FGM- 650A atliko dr.

Sebastian Messal iš *Römisch -Germanische Kommission* (Frankfurtas prie Maino, Vokietija). Žvalgymų metu ištirta 250 m² dydžio Š gyvenvietės dalis (žr. planą Nr. 2 – 3).

2012 metų tyrimams vadovavo archeologas Darius Balsas. Leidimas vykdyti detaliuosius archeologinius tyrimus Nr. 254 išduotas Kultūros paveldo departamente 2012-08-02 (žr. priedą Nr. 1), pagal Mokslinės archeologinės komisijos (MAK) posėdyje patvirtintą tyrimų projektą (žr. priedą Nr. 2). Fiksaciją vykdė šios ataskaitos autorius ir Klaipėdos universiteto mokslo darbuotojas dr. R. Jarockis bei archeologas Marius Petkus. Brėžinius braižė D. Balsas. Visi foto ir grafinės fikcijos duomenys saugomi Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto (toliau KU BRIAI) archyve. Kasimo darbus atliko Klaipėdos universiteto archeologijos ir istorijos studentai. Tyrimų metu naudotas metalo detektorius Garrett AT Pro. Ploto kampų koordinatės nustatė E. Abromavičius ir E. Ubis su KU BRIAI DGPS dvidažniu imtuvu – *Spectra Precision Epoch 35*. Osteologinė medžiaga tyrimams perduota KU BRIAI bioarcheologijos laboratorijai (vadovas prof. dr. Linas Daugnora). Radiniai perduoti saugojimui į „Mažosios Lietuvos istorijos muziejų“ Klaipėdoje.

Bendras Opstainio, Vilkyškių piliakalnio ir gyvenvietės archeologinių situacijos planas sudarytas remiantis G. Zabelos ir R. Jarockio pateikta informacija.

Ataskaita išspausdinta 3 egzemplioriais – du ataskaitos egzemplioriai pateikti KPD Kontrolės skyriui, trečiasis – „Mažosios Lietuvos istorijos muziejui“ Klaipėdoje.

Ankstesnių archeologinių tyrimų apžvalga

Plačiau Opstainio, Vilkyškių piliakalnyje ir papėdės gyvenvietėje buvo pradėta tyrinėti nuo 2005 m. V. Šimėnas, siekdamas surinkti duomenis apie į R – PR ir Š nuo piliakalnio esančios apie 2 ha ploto papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio paplitimo ir išlikimo laipsnį, ištyrė 24 šurfus (bendrą 25 m² dydžio plotą) ir aptiko nežinomas papėdės gyvenvietės dalis į R ir P nuo piliakalnio su iki 1,5 m storio kultūrinio sluoksniu, datuojamu I tūkst. – II tūkst. pradžia (*ATL 2005 metais*. V. 2006, p. 400 – 402).

Kaip jau buvo minėta, nuo 2008 m. KU pradėjo organizuoti studentų archeologinę praktiką piliakalnio papėdės gyvenvietėje. Liepos mėnesį papėdės gyvenvietės R dalyje buvo ištirtas 25 m² dydžio plotas nr.1. Tuo pačiu metu Apstos upelio kairiajame krante, tarp vieškelio Vilkyškiai – Šereiklaukis buvo iškasti 22 šurfai (29 m²). Tyrimai buvo pratęsti lapkričio – gruodžio mėnesiais, kai piliakalnyje ir papėdės gyvenvietėje būsimų laiptų ir takų į piliakalnį vietoje atlikti platesni žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu iškasta dar 18 šurfų ir 4 plotai, iš kurių piliakalnyje ištirta 42 m², papėdės gyvenvietėje – 89 m². 2008 m. tyrimų metu nustatyta, kad piliakalnio papėdės gyvenvietės centrinė dalis prasideda maždaug už 30 m į R nuo piliakalnio. Ji apima apie 50 m pločio juostą. Šioje vietoje aptiktas iki 1,2 m storio kultūrinis sluoksnis su gausiais archeologiniais radiniais. Tai pagrindinė papėdės gyvenvietės dalis, kurioje gyventa visą piliakalnio naudojimo laiką, pradedant nuo pirmųjų amžių po Kr. ir baigiant XIII a. pabaiga – skalvių genties nukariavimu (Zabiela, G. *Vilkyškių (Opstainių) piliakalnio ir papėdės gyvenvietės (Pagėgių sav., Vilkyškių sen.) 2008 m. archeologinių tyrinėjimų ataskaita*. V., 2013).

2009 m. piliakalnyje, jo papėdėje bei Apstos upelio dešiniajame krante, plote 2 (5x5 m dydžio) ir perkasose 1–5, buvo ištirtas bendras 153 m² plotas. Tyrimų metu buvo užfiksuotas iki 40 cm storio kultūrinis sluoksnis, kurį pagal archeologinius radinius galima datuoti I tūkst. – II tūkst. pradžia. Apstos upelio kairiajame krante, piliakalnio papėdėje, šlaite ir aikštelėje, t. y. vietose, kur bus statomi mediniai laiptai, ištirtos 4 perkasos (Jarockis, R. *Opstainių, Vilkyškių piliakalnio ir gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., 2009 m. archeologiniai tyrimai. Ataskaita*. V., 2010).

2010 m. liepos mėnesį papėdės gyvenvietėje buvo ištirtas 25 m² plotas nr.3, aptiktas iki 1,2 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas I tūkst. – II tūkst. pradžia. Kultūriniame sluoksnyje rasta daugiau kaip 300 vienetų archeologinių radinių, kurių daugumą sudaro lipdyta keramika grublėtu, lygiu ir gludintu paviršiumi (Jarockis, R. *Opstainio, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietės (23812), Pagėgių sav. 2010 m. archeologiniai tyrimai*. V., 2013).

Detaliųjų archeologinių tyrimų eiga

Plotas Nr.5

Plotas nr. 5 (plotų numeracija tęstinė) yra piliakalnio gyvenvietės PR dalyje, šalia 2011 m. tirta ploto nr. 4 ir maždaug 1,5 m atstumu į PR nuo 2010 m. tirta ploto Nr.3 (žr. planą nr.1). Ploto nr.5 V kampas yra apie 108 m atstumu į R nuo piliakalnio rytinio šlaito. Ploto R kampas yra 137 m atstumu nuo vieškelio Vilkyškiai – Bitėnai. Ploto P kampas yra apie 39 m atstumu į Š nuo Apstos upelio šlaito.

Ploto Nr. 5 kampų koordinatės (LKS 94):

X 380497,55 Y 6108749,65 Z 32,29 m (H_{abs});

X 380498,22 Y 6108747,76 Z 32,19 m (H_{abs});

X 380495,39 Y 6108746,76 Z 32,3 m (H_{abs});

X 380497,04 Y 6108742,05 Z 32,01 m (H_{abs});

X 380499,87 Y 6108743,04 Z 32,13 m (H_{abs});

X 380500,54 Y 6108741,16 Z 31,96 m (H_{abs});

X 380495,82 Y 6108739,49 Z 31,94 m (H_{abs});

X 380492,83 Y 6108747,99 Z 32,2 m (H_{abs});

2012 m. archeologinių tyrimų vieta yra PV piliakalnio gyvenvietės dalyje, ariamame lauke. Šiais metais laukas buvo apsodintas rapsais (žr. nuotr. 1-2). Žemės paviršius tyrimų vietoje pastebimai žemėja upelio kryptimi iš Š į P nuo H_{abs} 32,2 – 32,29 m iki 31,94 – 31,96 m.

2011 m. tirtas plotas nr. 4 siekiant apimti magnetometrinių tyrimų metu aptikta anomaliją buvo orientuotas kampais į pasaulio šalis. Tęsiant praeitų metų tyrimus ir siekiant visiškai atidengti anksčiau fiksuotas struktūras 2012 m. plotas nr. 5 buvo užmatuotas į ŠV, PV ir PR nuo ploto nr. 4. Plotas Nr. 5 yra „U“ formos, 30 m² dydžio. Lygiagrečiai ploto nr. 4 ŠV ir PR kraštinėms buvo užmatuotos dvi 2 m pločio ir 3 m ilgio ploto atkarpos. Šalia PR kraštinės lygiagrečiai užmatuota 2x9 m ilgio ploto atkarpa. Tarp plotų nr. 4 ir 5 kraštinių nepaliktas tarpas.

Plotas nr. 5 orientuotas kampais Š – P, R – V kryptimi, tyrimų metu suskirstytas į 1x1 m dydžio kvadratus. Kraštinės pažymėtos raidėmis ir skaičiais. Tęsiant 2011 m. tyrimų numeraciją ploto nr. 5 ŠV ir PR kraštinės pažymėtos raidėmis A – D, o PV ir ŠR – skaičiais 1 – 9.

Ariamas sluoksnis, gyl. 0 – 0,3 m

Kastuvais nuėmus iki 20 cm storio ariamo kultūrinio sluoksnio viršutinę dalį, giliau jis buvo skutamas mentelėmis. Kasant gilyn, pilkai rudos spalvos ariamas sluoksnis pastebimai tamsėjo, buvo aptikti pavieniai smulkūs lipdytų puodų šukių, molio tinko gabaliukai ir degėšiai. 0,25 m gylyje (H_{abs} apie 31,9 m) ploto Š dalyje, kv. AC – 9 pradėjo dengtis juodai pilkos spalvos kultūrinis sluoksnis su gausiais degėšiais (žr. nuotr. 3). P ploto dalyje kultūrinis sluoksnis išryškėjo 0,3 m gylyje (žr. nuotr. 4).

Ties ploto centrine dalimi, kv. A-B – 8, D – 3-5 ir A-C – 6 juodai pilkos žemės fone išsiskyrė pusapvalės dėmės, kurios užpildytos permaišytu gelsvu smėliu su pilka žeme (žr. nuotr. 4, brėž. nr. 2). Kv. A-B – 8 dėmė yra apie 160 cm ilgio ir 50 cm pločio. Kv. D – 3-5 dėmėse matmenys 63x247 cm. Didžiausia dėmė fiksuota kv. A-C – 6, kurios dydis siekia 70x282 cm. Šios dėmės susidarė ariant lauką. Pasak sklypo savininko, 2011 m. ištirto ploto vietoje, rudenį po lietaus pažliugus žemei, arimo metu klimpo technika.

Kv. A – 8 ir D – 1-2, 0,3 m gylyje (H_{abs} apie 31,86 m) buvo aptiktos apdegusio molio tinko koncentracijos. Kv. A – 8 fiksuota apie 16x21 cm dydžio koncentraciją, kurią sudaro smulkūs rausvo molio tinko gabaliukai. Kv. D – 1-2 molio tinko koncentracija yra 36x76 cm dydžio, orientuota R – V kryptimi (žr. nuotr. 5). Ją sudaro beveik vienalytis molio tinko padas.

Ariamame sluoksnyje, kv. C – 9, A-D – 9, D – 6, B – 6, apie 0,3 m gylyje aptiktas keletas akmenų, kurių dydis svyruoja nuo 8x11 iki 10x19 cm dydžio. Akmenys yra nuo ugnies suskilę arba sutrupėję.

Ariamame sluoksnyje rasta apie 9 vnt. lipdytos keramikos, kurios didžiąją dalį sudaro grublėtoji keramika, rasta tik viena šukė lygiu paviršiumi (inv.nr. 480 – 488). Taip pat aptikti keletas smulkių molio tinko gabaliukų su medienos įspaudų žymėmis (inv. nr. 852), rudnelės šachtos ir lengvojo šlako fragmentų (inv. nr. 933 – 934; nuotr. 70:2) bei gyvulių kaulų.

I-mas kultūrinio sluoksnio horizontas, gyl. 0,3 – 0,45 cm

Kasant gilyn kultūrinis sluoksnis pastebimai tamsėjo, perėjo nuo tamsiai rudos žemės prie juodos. Maždaug 0,3 – 0,35 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} apie 31,85 – 31,65 m) prasidėjo nesuardytas juodai pilkos spalvos kultūrinis sluoksnis. Sluoksnis vienalytis, jo pagrindą sudaro tamsiais pilkos spalvos smėlis permaišytas su smulkiais degėšiais (žr. nuotr. 6 – 8, brėž. nr. 2). Kultūrinio sluoksnio storis tiriamame plote

nevienodas. Š ir P ploto dalyje, kv. A-C – 8-9 ir E-D – 9 jo storis yra iki 25 cm, likusiame plote vidutiniškai siekia 10 cm storio.

Minėtame gylyje kv. B – 8 fiksuota dar viena apdegusio molio tinko koncentracija, kurios dydis siekia 42x43 cm (žr. nuotr. 11). Anksčiau atidengta molio tinko koncentracija kv. D – 1-2 išplatėjo iki 42x85 cm dydžio ir įgavo ovalo formą (žr. nuotr. 10). Kv. A – 7, 0,3 m gylyje (H_{abs} 31,67 m) atsidengė nedegto molio dėmė, kurios dydis 35x37 cm (žr. nuotr. 9).

Mentelėmis nuskutus juodai pilkos spalvos kultūrinį sluoksnį (I-mas kultūrinio sluoksnio horizontas), 0,45 – 0,55 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} apie 31,75 – 31,45 m), šviesiai rudos spalvos apatinio kultūrinio sluoksnio (II-o kultūrinio sluoksnio horizontas) fone išryškėjo septynių duobių (įgilintų struktūrų) kontūrai, kurios buvo sunumeruotos skaičiais 2, 5 – 10 tęsiant pareitų metų tyrimų numeraciją (žr. nuotr. 12 – 16; brėž. nr. 3). Centrinėje ploto dalyje kv. A-D – 8 ir D – 1-3 atsidengė duobė nr.2 . Šios duobės PR dalis buvo tirta 2011 m. P ploto dalyje, kv. D – 5-6 ir A-B – 6 – fiksuota duobė nr. 5, kurios ŠR dalis taipogi buvo tirta 2011 m. Į ŠR 165 cm atstumu nuo duobės nr. 2, kv. BC – 8-9 fiksuota – duobė nr. 6. Į V 146 cm atstumu nuo duobės nr. 6 ir į Š 46 cm atstumu nuo duobės nr. 2, kv. D-A – 8-9 atidengta duobė nr. 7. Prie PR sienelės, kv. D-E – 7 fiksuota duobė nr. 8, kv. B-C – 7 – duobė nr. 9. Prie ploto V kampo kv. E – 9 atidengta duobė nr. 10.

I-me nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizonte rasti 3 individualūs archeologiniai radiniai. Kv. B – 9, 0,45 m gylyje rasta titnago nuoskala (inv. nr. 470, nuotr. 64:1). Kv. D – 9, šalia duobės nr. 2, 0,35 m gylyje rastas vertikaliųjų audimo staklių molinis piramidės formos pasvaras (inv. nr. 471; nuotr. 63:1). Kv. E – 1, 0,45 m gylyje aptiktas suploto kūgio formos pjūvyje, molinis verpstuko fragmentas (inv. nr. 472; nuotr. 64:2). Šiame gylyje rasta 212 vnt. keramikos fragmentų, kurių didžiąją dalį sudarė šukės lipdytų puodų lygiu ir grublėtu paviršiumi, surinkta keletą šukių gludintu ir gnaibytu paviršiumi (inv. nr. 10 – 221). I-me nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizonte rasta metalo gavybos atliekų – lengvojo ir sunkiojo šlako, rudnelės šachtos fragmentų (inv. nr. 935 – 942; nuotr. 70:1, 3). Nemažai rasta apdegusio molio tinko gabaliukų su vienu lygiu paviršiumi arba medienos įspaudais bei trikampio formos pjūvyje (inv. nr. 853 – 905; nuotr. 69:1 - 4, 6). Molio tinko šiame horizonte surinkta virš trijų kilogramų.

Siekiant nustatyti chronologiją C14 tyrimams iš kv. D – 5, 0,4 m gylyje ir iš kv. A – 9, 0,35 m gylyje buvo paimti medžio anglies mėginiai.

Duobė nr.2

Nuėmus juodai pilkos spalvos kultūrinį sluoksnį, kv. A-D – 8 ir D – 1-3 ribose, 0,45 – 0,55 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,85 – 31,79 m) visiškai išryškėjo netaisyklingo ovalo formos duobės nr. 2 kontūrai, kurios pakraščiai apiplūkti moliu. Duobės ilgis siekia 296 cm, plotis kv. A-D – 8 yra 142 cm, kv. D – 1-3 – apie 93 cm pločio (žr. nuotr. 17 – 21, brėž. nr. 3). Duobės paviršiuje, jos PR dalyje, kv. A-D – 1-2, 0,45 m gylyje (H_{abs} 31,85 m), atidengtas molio tinko padas. Padas yra 76x143 cm dydžio, viršutinę iki 3 cm storio dalį sudaro apdegusio molio sluoksnis, po juo yra iki 5 cm storio nedegtas molis (žr. nuotr. 18 – 19). Šalia pado, duobės Š dalyje, kv. D – 8 ir D – 1 rasti keturi moliniai piramidės formos pasvarai (inv. nr. 473 – 476; nuotr. 63:2-3). Kv. D – 1, 0,5 m gylyje po pasvarais aptiktas lipdytas puodelis gnaibytu paviršiumi (inv. nr. 799; nuotr.22, 67:3).

Siekiant išsiaiškinti duobės konstrukciją ir paskirtį buvo padaryti du pjūviai. Pjūvis A – A₁ padarytas ŠR – PV kryptimi, ties kv. A-E – 8 ir E-D – 1 sandūra. ŠV - PR kryptimi, ties kv. A – 8-9 ir D – 1-2 sandūra, buvo padarytas pjūvis B – B₁ (žr. nuotr. 22 – 29, brėž. nr.3, 4). Pjūvis A – A₁ ir B – B₁ parodė, kad duobės viršutinė dalis, iki 1,05 m gylio nuo jos viršaus užpildyta degėsinu kultūriniu sluoksniu su degėsių tarp sluoksniais, kuriame gausu apdegusio molio tinko gabaliukų.

Pjūvio A – A₁ vietoje nustatyta, kad duobės viršutinė dalis yra 125 cm pločio (žr. nuotr. 23 – 25; brėž. nr. 4). Nuo duobės viršaus yra iki 20 cm storio juodos žemės su degėsiomis ir degto molio intarpais sluoksnis. Juodos žemės sluoksnio kontūras pusapvalės formos. Po juo yra nuo ŠR duobės krašto (nuo duobės viršaus 25 cm gylyje) iki duobės centro einantis nedegto molio sluoksnis, kuris nuosekliai kyla į viršų ir ties duobės PV kraštu išlenda į paviršių. Ties duobės kraštu molio sluoksnio storis siekia 3 cm, centre jis išplatėja iki 17 cm. Po molio sluoksniu seka iki 76 cm storio juodos žemės sluoksnis, kuriame matomi balto smėlio intarpai.

Šioje duobės dalyje, kv. D – 8, 0,75 m gylyje rastas 21x43 cm dydžio apipjautais kraštais gintaro gabaliukas (inv. nr. 477), keramikos lygiu ir kruopėtu paviršiumi (inv. nr. 771 – 776), sunkiojo ir lengvojo šlako (inv. nr. 947 – 949). Taip pat 1,45 m gylyje nuo žemės paviršiaus aptikta žuvų žvynų. Duobės kraštai pjūvio vietoje beveik statmenai leidžiasi iki 1,55 m gylio, apatinė dalis yra siauresnė nei viršutinė, 80 cm pločio, dugnas plokščias.

Pjūvio B – B₁ vietoje atidengtas išilginis duobės pjūvis (žr. nuotr. 26 – 28; brėž. nr. 4). Duobė sudaryta iš dviejų beveik vienodų dalių. Nuo duobės viršaus yra iki 25 cm

storio juodos žemės su degėsiiais ir degto molio intarpais sluoksnis. Po juo yra išilgai einantis degto molio sluoksnis, kuris nuo ŠV duobės krašto leidžiasi iki 25 cm gylio nuo duobės viršaus ir išplatėja iki 15 cm storio. Po to sluoksnis vėl kyla iki vidurinės duobės dalies ir vėl analogiškai leidžiasi iki 27 cm gylio nuo duobės viršaus. Nuo šio gylio jis kyla iki PR duobės krašto, kur suplonėja iki 3 cm storio. Po molio sluoksniu maždaug 35 cm gylyje duobė pasidalina į dvi apie 75 cm pločio dalis. Abiejose dalyse po molio sluoksniu fiksuotas 34 – 43 cm pločio du juodos žemės sluoksniai, kurie yra abejose duobių dalyse. Šie sluoksniai išgaubti į apačią, jų apatinė riba pasiekta 40 ir 70 cm gylyje nuo duobės paviršiaus. Giliau po juoda žeme yra 10 – 15 cm smėlio sluoksniai, kurie taipogi yra išgaubti. ŠV duobės dalyje yra balto smėlio sluoksnis, o PV – gelsvo su smulkiais degėsiiais. Po smėliu yra apie 36 cm storio pilkos žemės su gelsvu smėliu sluoksniai. Viršutinė duobės dalis pjūvyje yra 215 cm pločio. Apatinė duobės dalis, kurios plotis 213 cm, yra kiek siauresnė negu, kad viršutinė. Duobės kraštai beveik stamenai leidžiasi iki 65 cm gylio nuo duobės viršaus, šioje dalyje bendras duobės plotis siekia 195 cm. Leisdamasi giliau, ties dugnu duobė išplatėja. ŠV duobės dalis viršuje yra apie 85 cm pločio, 64 cm gylyje susiaurėja iki 72 cm pločio, po to vėl išplatėja. Apatinė dalis yra 99 cm pločio. PR duobės dalis viršuje yra apie 91 cm pločio, 66 cm gylyje susiaurėja iki 77 cm pločio, po to vėl išplatėja. Apatinė dalis yra 94 cm pločio. Abiejų duobės dalių dugnai yra plokšti, jie pasiekti 1,55 – 1,65 m gylyje nuo žemės paviršiaus (H_{abs} 30,76 – 30,65 m).

Šioje duobės dalyje rasta keramikos lygiu, grublėtu ir gnaibytu paviršiumi (inv. nr. 777 – 804), molio tinko (inv. nr. 917 – 923), rudnelės šachtos fragmentų (inv. nr. 950 – 951). Taip pat 1,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus aptikta žuvų žvynų. Analogiškas dvigubos duobės pjūvis fiksuotas PR sienos pjūvyje kv. A – 8. Čia taipogi matoma dvigubos duobės kontūras. Šioje duobės dalyje 0,95 m gylyje rastas trinamųjų girnų akmuo (inv. nr. 478; nuotr. 65:1).

Siekiant nustatyti chronologiją C14 tyrimams iš duobės kv. D – 1, 0,55 ir 0,7 m gylyje bei kv. D – 8, 0,95 m gylyje buvo paimti medžio anglies mėginiai.

Duobė nr.5

Maždaug 195 cm atstumu į PR nuo duobės nr. 2, 0,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,5 m), kv.A-B – 6 ir D – 5-6 ribose atsidengė 82x183 cm skersmens duobė nr.5 (žr. nuotr. 30 – 36; brėž. nr. 3, 4).

Siekiant išsiaiškinti duobės konstrukciją ir paskirtį buvo padaryti du pjūviai. Pjūvis C – C₁ padarytas ŠV – PR kryptimi, ties kv. A – 6-7 ir D – 5-7 sandūra. ŠR - PV kryptimi, ties kv. D-E – 5 ir D-E - 6, buvo padarytas pjūvis D – D₁.

Padarytas pjūvis C – C₁ parodė, kad iki 80 cm gylio duobė buvo užpildyta rudai pilkos spalvos smėliu. Duobės apačioje išsiskyrė tamsesnės, 2 cm storio, juodos žemės žemės sluoksnis su smulkiais degėšiais. Viršutinės dalies plotis yra 136 cm, kraštai nuolaidžiai leidžiasi iki 80 cm gylio nuo duobės paviršiaus. Šiame gylyje duobė susiaurėja iki 110 cm pločio. Nuo 20 cm gylio duobės kraštai beveik statmenai leidžiasi iki plokščio dugno. Padarytas pjūvis D – D₁ parodė, kad iki 80 cm gylio duobė buvo užpildyta rudai pilkos spalvos smėliu. Viršutinės dalies plotis pjūvio vietoje yra 43 cm, kraštai nuolaidžiai leidžiasi dugno. ŠV sienelės pjūvyje, kv. A-B – 6 fiksuotas duobės pjūvis, kuriame matyti 130 cm pločio duobės pjūvis. Duobės kraštai nuolaidžiai leidžiasi iki 1,5 m gylio nuo žemės paviršiaus, dugnas užapvalintas. Preparuojant duobę kv. AB – 6, 1,15 m gylyje pastebėti 5 lygiagrečiai išsidėsčiusios dėmelės, kurios gali būti stulpavietės. Apskritimus sudaro plonas juodos žemės kontūras užpildytas gelsvu smėliu (nuotr. 34; brėž. nr.4). Dėmės yra nuo 5 iki 7 cm skersmens. Ties duobės dugnu, kv. A – 6 1,15 m gylyje rastas grublėtas „žvynuotas“ puodas (Nuotr. 36). Puodas yra su tiesiu pakraštėliu ir išgaubtu pilveliu, aukštis 16 cm, pilvelio skersmuo 18 cm. Indo išorė apdegusi ir su prikepusiais degėšiais. Tyrimams iš puodo buvo paimtas pilkšvo smėlio su smulkiais degėšiais užpildas. Tai pat duobėje rasta keramikos šukių grublėtu, lygiu ir gludintu paviršiumi (inv. nr. 807 – 819), aptikti du smulkūs molio tinko gabaliukai (inv. nr. 925).

Duobė nr.6

0,5 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,64 m), kv. BC – 8-9 išryškėjo 85x100 cm skersmens ovalo formos duobė nr. 6 (brėž. nr. 3, 4; nuotr. 37 – 40). ŠR – PV kryptimi padarytas pjūvis E – E₁ parodė, kad iki 35 cm gylio duobė yra plokščiu dugnu. Duobė užpildyta juoda degėsinga žeme su degto molio intarpais. Duobės kraštai beveik statmeni. Duobėje rasta keramikos grublėtu, lygiu ir gnaibytu paviršiumi (inv.nr. 820 – 838, nuotr. 38, 67:2), molio tinko fragmentų (inv.nr. 926 – 928).

Duobė nr.7

0,5 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,69 m), kv. A-D – 8-9 išryškėjo 75x105 cm skersmens ovalo formos duobė nr. 7 (brėž. nr. 3, 4; nuotr. 41 – 42). ŠV – PR kryptimi padarytas pjūvis B – B₁ parodė, kad iki 20 cm gylio duobė užapvalintu dugnu užpildyta rudai pilkos spalvos smėliu su degėšiais. Duobėje archeologinių radinių nerasta.

Duobė nr.8

0,5 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,52 m), kv. D-E – 7 išryškėjo 50x125 cm skersmens pusapavėls formos duobė nr. 8 (brėž. nr. 3, 5; nuotr. 43 – 45). Dalis duobės patenka už tiriamo ploto ribų. Duobės pjūvis PR ploto sienelėje parodė, kad iki 90 cm gylio duobė yra plokščiu dugnu. Duobė užpildyta juoda degėsinga žeme, viršutinėje dalyje yra degto molio trupinių ir smulkių degėsių. Duobės kraštai beveik stamenai leidžiasi iki 1,15 m gylio nuo žemės paviršiaus, dugnas šiek tiek siauresnis (plotis 115 cm) nei viršutinė dalis. Duobėje rasta tik keletas vienetų keramikos lygiu paviršiumi (inv. nr. 839 – 841).

Duobė nr.9

0,5 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,46 m), kv. BC – 7 išryškėjo 56x130 cm skersmens pusapavėls formos duobė nr. 9 (brėž. nr. 3, 5; nuotr. 46 – 48). PR duobės dalis patenka už tiriamo ploto ribų. Duobės pjūvis PR ploto sienelėje parodė, kad iki 115 cm gylio duobė yra plokščiu dugnu. Duobės viršutinė dalis užpildyta juoda degėsinga žeme su smulkiais degėšiais (sluoksnio storis 32 cm). Giliau yra šiek tiek šviesesnės, pilkai rusvos žemės sluoksnis, kurio storis siekia 52 cm. Ties šio sluoksnio apatine riba apie 90 cm gylyje nuo duobės viršaus rasta nedegto molio ir degėsių. Giliau seka rusva degėsinga žemė. Duobės kraštai šiek tiek nuožulniai leidžiasi iki 1,55 m gylio nuo žemės paviršiaus, dugnas šiek tiek siauresnis (plotis 105 cm) nei viršutinė dalis. Duobėje 0,7 m gylyje rastas nulužęs geležinio žeberklo fragmentas (inv. nr. 479; nuotr. 65:2), keramikos lygiu ir gnaibytu paviršiumi (inv. nr. 844 – 845), apdegusio molio tinko gabaliukų (inv. nr. 929 – 930) ir vienas rudnelės šachtos fragmentas (inv. nr. 953).

Duobė nr.10

0,5 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,76 m), kv. E – 9 išryškėjo 30x52 cm skersmens pusapavėls formos duobė nr. 10 (brėž. nr. 3, 7; nuotr. 49 – 50). PR duobės

dalis patenka už tiriamo ploto ribų. Duobės pjūvis PR ploto sienelėje parodė, kad iki 42 cm gylio duobė yra užapvalintu dugnu užpildyta rudai pilkos spalvos smėliu su degėsiiais. Duobėje archeologinių radinių nerasta.

II-as kultūrinio sluoksnio horizontas, gyl. 0,45 – 0,9 m

II-asis kultūrinio sluoksnio horizontas atsidengė 45 – 55 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus. Jį sudaro 35 – 60 cm storio vienalytis rudai pilkos spalvos smėlio pagrindu susiformavusi žemės masė, kur ne kur permaišyta smulkiais degėsiiais. Šis sluoksnis iki įžemio buvo skutamas mentelėmis, jame kokių tai akmenų ar medžio konstrukcijų neaptikta.

Individualių archeologinių radinių II-jame kultūrinio sluoksnio horizonte neaptikta, išskyrus lipdytos keramikos šukes, kurių šiame sluoksnyje rasta apie 70 vnt. (inv. nr. 701 – 770). Tarp šukių rasta grublėtos, lygios ir gnaibyotos keramikos. Taip pat surinkta molio tinko fragmentų (inv. nr. 906 – 916; nuotr. 69:5).

Sienų pjūviai

Ploto Nr. 5 sienos, pradedant nuo Š ploto kampo, pažymėtos taip: ŠR sienos atkarpa – C 9-8, PR siena – C-A 1, ŠR sienos atkarpa – A 1-5, ŠV siena – A-C 6, ŠR sienos atkarpa – C 6-7, PR siena – C-E 7, PV siena – E 7-9, ŠV siena – E-C 9. Bendras ploto sienų pjūvių ilgis – 34 m.

ŠR sienos atkarpa, kv. A 1-5

Pjūvio ilgis 5 m. Jį sudaro atkarpa A 1-5 (brėž. nr. 6; nuotr. 57). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksnio storis siekia 25 cm. Po juo 17 cm storio permaišytos pilkos žemės su gelsvu smėliu sluoksnis. Giliau fiksuotas 5 cm storio juodai pilkos spalvos sluoksnis su apdegusio molio tinko gabaliukais – arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas prasideda 0,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,57 m). Kv. 3 jo storis 45 cm, ties kv. 4 virusiu suplonėja iki 20 cm, o ties kv. 5 viduriu išplatėja iki 53 cm pločio. Kv. 1 – 2 fiksuoti dvigubos duobės nr. 2 kontūrai, kurie kerta anksčiau minėtus sluoksnius.

Duobės plotis pjūvioje vietoje viršutinėje dalyje siekia 210 cm, gylis 90 cm. 0,6 m gylyje duobė išsiskiria į dvi dalis, apie 30 cm pločio tarpas tarp duobių užpildytas gelsvu smėliu su smulkiais degėšiais. Pirmoji dalis kv. 1 ties viduriu yra 75 cm pločio, o plokščias dugnas yra 83 cm pločio. Antroji dalis kv. 2 ties viduriu yra 90 cm pločio, dugnas – 103 cm.

Pjūvio PR dalyje fiksuoti duobės nr. 5 kontūrai. Duobės plotis pjūvioje vietoje viršutinėje dalyje siekia 88 cm, ties viduriu ji susiaurėja iki 42 cm pločio, apatinės dalis yra 16 cm pločio. Duobės gylis pjūvyje 100 cm. Įžemis – rusvas smėlis užfiksuotos duobės nr. 2 vietoje pasiektas 1,4 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 30,73 m), centrinėje dalyje – kv. 3 ribose 0,7 m gylyje (H_{abs} 31,34 m), kv. 4 ribose – 0,65 m gylyje (H_{abs} 31,36 m), o duobės nr. 5 vietoje 1,38 m gylyje (H_{abs} 30,62 m).

ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C 9-8

Pjūvio ilgis 2 m. Jį sudaro atkarpa C 9-8 (brėž. nr. 7; nuotr. 59). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksnio storis pjūvio vietoje siekia 25 – 30 m. Po juo yra juodai pilkos spalvos sluoksnis – arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas. Jo storis ties ŠV pjūvio kraštu siekia 12 cm, ties pjūvio viduriu sluoksnis išplatėja iki 25 cm storio, ties PR kraštu susiaurėja iki 13 cm. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas prasideda 0,4 – 0,5 m gylyje esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,79 – 31,72 m). Jo storis ŠR ploto nr. 5 sienos atkarpoje nevienodas – nuo 45 cm storio ŠV pjūvio dalyje iki 52 cm – PV. Įžemis – rusvas smėlis pjūvyje fiksuotas 0,85 – 0,95 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,32 – 31,25 m).

PR sienos pjūvis, kv. C-A 1

Pjūvio ilgis 3 m. Jį sudaro atkarpa C-A 1 (brėž.nr.7; nuotr. 60). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksnio storis 25 - 30 cm. Po juo tik kv. C pirmoje dalyje yra juodai pilkos spalvos sluoksnis – arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas. Jo storis 12 cm. Likusioje pjūvio dalyje fiksuotas iki 45 cm storio permaišytas pilkos žemės su gelsvu smėliu sluoksnis. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas kv. C prasideda 0,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,74 m), einant į PV šis sluoksnis žemėja iki 0,67 m gylis (H_{abs} 31,52 m). Jis nutrūksta ties kv.B viduriu, kur po I-muoju kultūrinio sluoksnio horizontu pjūvyje fiksuoti į žemį

įgilintos dvigubos duobės kontūrai. Sluoksni storis kv. C siekia 42 cm, likusioje dalyje – 30 cm.

Duobės plotis pjūvioje vietoje viršutinėje dalyje siekia 173 cm, 0,8 m gylyje duobė išsiskiria į dvi dalis, apie 27 cm pločio tarpas tarp duobių užpildytas gelsvu smėliu. Pirmoji dalis kv. A-B yra 72 cm, antroji kv. A yra 38 cm pločio. Duobės gylis pjūvyje siekia 90 cm. Įžemis – rusvas smėlis pjūvio ŠR dalyje fiksuotas 0,9 cm (H_{abs} 31,3 m), PV – 1,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 30,79 m).

ŠV sienos pjūvis, kv. A-C 6

Pjūvio ilgis 5 m. Jį sudaro atkarpa A-C 6 (brėž. nr. 5; nuotr. 51). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksni storis 12 – 15 cm. Po juo yra permaišytas juodos žemės su gelsvu smėliu sluoksnis, kurio storis kv. C siekia 65 cm, kv. A jis išplatėja iki 95 cm storio. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksni horizontas prasideda 0,8 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,32 m). Sluoksni storis siekia 15 cm. PV pjūvio dalyje jį kerta duobės nr. 5 kontūrai. Sluoksnis nutrūksta ties kv. B antrąja puse.

Duobės plotis pjūvio ribose siekia 130 cm, o gylis 60 cm. Ji užpildyta rudai pilkos spalvos smėliu kultūriniu sluoksniu su apdegusio molio ir degėsių tarp sluoksniais. Įžemis – rusvas smėlis duobės vietoje pasiektas 1,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 30,55 m), kv. B-C – 0,95 m gylyje (H_{abs} 31,14 m).

ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C 6-7

Pjūvio ilgis 2 m. Jį sudaro atkarpa C 6-7 (brėž. nr. 7; nuotr. 58). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksni storis apie 15 cm. Po juo yra juodai pilkos spalvos sluoksnis - arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksni horizontas. Jo storis siekia 20 - 26 cm. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksni horizontas fiksuotas 0,4 – 0,45 m gylyje (H_{abs} 31,74 – 31,67 m). Sluoksni storis kv. 6 siekia 43 cm, kv. 7 suplonėja iki 25 cm storio.

Įžemis – rusvas smėlis pjūvyje fiksuotas 0,65 – 0,75 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,42 – 31,39 m).

PR sienos pjūvis, kv. C-E 7

Pjūvio ilgis 5 m. Jį sudaro atkarpa CE 7 (brėž. nr. 5; nuotr. 52). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksnio storis 20 – 35 cm. Po juo yra juodai pilkos spalvos sluoksnis - arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas. Jo storis vidutiniškai siekia 6 – 14 cm. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas prasideda apie 0,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,51 m). Iki 40 cm storio sluoksnis išlikęs tik kv.C ir kv. A-D ribose. ŠR pjūvio dalyje jį kerta PR sienos pjūvyje užfiksuotos duobės nr. 9 kontūrai. Sluoksnis nutrūksta ir ties kv. D viduriu, kur po I-fiksuota antra į žemį įgilinta stačiais šlaitais ir plokščiu dugnu duobė.

Duobės nr. 9 plotis pjūvio ribose siekia 125 cm, o gylis kv. C ir B ribose siekia 105 cm. Ji užpildyta maišytu pilkai juodos ir rudos spalvos kultūriniu sluoksniu su apdegusio molio ir degėsių tarp sluoksniais. Duobės nr. 8 plotis pjūvio ribose siekia 130 cm, o gylis – 90 cm. Ji užpildyta juoda degėsinga žeme. Įžemis – rusvas smėlis pjūvio ŠR dalyje užfiksuotos duobės nr. 9 vietoje pasiektas 1,6 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,36 m), centrinėje dalyje 0,7 m gylyje (H_{abs} 31,26 m), o duobės nr. 8 vietoje 1,15 m gylyje (H_{abs} 30,8 m).

PV sienos pjūvis, kv. E 7-9

Pjūvio ilgis 9 m. Jį sudaro atkarpa E 7-9 (brėž. nr. 6; nuotr. 54 – 56). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksnio storis 25 - 30 cm. Po juo yra juodai pilkos spalvos sluoksnis - arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas. Jo storis svyruoja nuo 5 cm iki 10 cm. Ties PR pjūvio kraštu kv. 7 ribose PV sienos pjūvyje užfiksuotos duobės nr. 8 kontūrai. Duobės nr. 8 plotis pjūvio ribose siekia 60 cm, o gylis – 85 cm. Ji užpildyta juoda degėsinga žeme. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas prasideda 0,25 – 0,4 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,68 – 31,65 m). Jo storis siekia 30 – 35 cm. Įžemis – rusvas smėlis pjūvio PR dalyje užfiksuotos duobės nr. 8 vietoje pasiektas 1,05 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 30,87 m), likusioje pjūvio dalyje apie 0,65 m gylyje (H_{abs} 31,4 m).

ŠV sienos pjūvis, kv. EC 9

Pjūvio ilgis 5 m. Jį sudaro atkarpa E-C – 9 (brėž. nr. 7; nuotr. 61). Pilkai rudos spalvos ariamo kultūrinio sluoksnio storis 25 – 30 m. Po juo yra juodai pilkos spalvos sluoksnis – arimo nesuardytas I-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas. Jo

storis ŠV ploto nr. 5 sienoje nevienodas – nuo 15 cm storio kv. AC ribose, iki 7 cm kv. D ir iki 16 cm storio kv. E. Pilkai rudos spalvos kultūrinis sluoksnis – II-ojo kultūrinio sluoksnio horizontas prasideda 0,35 – 0,4 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,84 – 31,75 m). Iki 20 – 32 cm storio sluoksnis išlikęs kv. D-C ribose. Jis kerta ties kv. E viduriu, ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvyje fiksuoti užapvalintu dugnu duobės nr. 10 kontūrai.

Duobės plotis viršutinėje dalyje siekia 52 cm, apatinėje – 12 cm. Duobės gylis kv. A ribose siekia 45 cm. Įžemis – rusvas smėlis fiksuotas 0,65 – 0,7 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 31,58 – 31,52 m).

Archeologinių žvalgymų eiga

2012 m. rugpjūčio mėn. 27 – 31 d. Rambynų regioniniame parke vyko tarptautinis studentų praktinis seminaras „Neinvaziniai archeologinių tyrimų metodai“, kurių metu Opstainio, Vilkyškių piliakalnio šiaurinėje senovės gyvenvietėje studentų mokymo tikslais atlikti magnetinio lauko matavimai. Matavimus su penkių antenų magnetometru FGM-650A atliko dr. Sebastian Messal iš *Römisch -Germanische Kommission* (Frankfurtas prie Maino, Vokietija).

Žvalgymų metu iširta 250 m² dydžio plotas Š gyvenvietės dalyje (žr. planą Nr. 2 – 3). Žvalgyto ploto kampų koordinatės (LKS 94):

X 380305,2 Y 6108912,27;

X 380380,05 Y 6108907,78;

X 380377,34 Y 6108857,83;

X 380302,32 Y 6108862,32;

Žvalgymų metu užfiksuotos anomalijos tirtu ploto Š dalyje. Anomalija yra apie 68 m ilgio ir 4 m pločio. Ji siejama su galimu gyvenvietę Š ir ŠV juosčiusiu grioviu. Prie Piliakalnio buvusi gyvenvietė buvo įtvirtinta. Taip pat žvalgymų vietoje aptikta spėjamo sudegusio apie 7x8 m dydžio pastato vieta.

Išvados

2010 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. Opstainio, Vilkyškių piliakalnio papėdės gyvenvietėje vyko detalieji archeologiniai tyrimai ir archeologiniai žvalgymai. Tyrimų metu ariamoje gyvenvietės dalyje, šalia 2011 m. tirto ploto nr. 4, ištirtas 30 m² dydžio plotas nr. 5.

Atlikus tyrimus nustatyta:

1. Ištirtoje gyvenvietės vietoje fiksuotas 60 – 135 cm storio arimo apardytas kultūrinis sluoksnis. Tyrimų metu rasti ir inventorinti 484 radiniai, iš jų 10 vnt. individualių radinių, 372 vnt. buitinės keramikos, kurių daugumą sudaro lipdytų puodų šukės lygiu, grublėtu, mažiau yra gludintu ir gnaibytu paviršiumi, apie 81 vnt. molio tinko fragmentų ir 21 vnt. metalo lydymo šlako ir gargažių. Radiniai datuojami I tūkst. po Kr. pradžia - I tūkst. antra puse.
2. Ištirtoje gyvenvietės vietoje buvo išskirti du kultūrinio sluoksnio horizontai. Nesuardytas 5 – 25 cm storio juodai pilkos spalvos kultūrinis sluoksnis (I-mas kultūrinis horizontas) fiksuotas 0,3 – 0,4 m gylyje. II-asis kultūrinio sluoksnio horizonto paviršius fiksuotas 0,4 – 0,45 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus. Jį sudaro 35 – 50 cm storio rudai pilkos spalvos smėlio pagrindu susiformavęs sluoksnis.
3. Archeologinių tyrimų metu fiksuotos 7 duobės, kurių dauguma plokščiadugnės ir yra ovalo formos, nuo 30x52 iki 142x296 cm skersmens ir nuo 20 iki 105 cm gylio.
4. Plote atidengti du pusiau žeminės formos pastatai (duobės nr. 2 ir nr. 5), kurių dalys buvo aptiktos 2011 m tyrimų metu. Pirmasis pastatas buvęs 248x296 cm dydžio, apie 90 cm įgilintas į žemį. Jo viduje rasti archeologiniai radiniai: keturi moliniai piramidės formos pasvarai, gintaro gabaliukas, akmeninis trinamųjų girnų akmuo, žuvų žvynų, lipdytas puodelis gnaibytu paviršiumi, bei keramikos lygiu, grublėtu ir gnaibytu paviršiumi. Antrasis pastatas (duobė nr.2) yra mažesnis (ūkinis?), 82x183 cm dydžio, apie 80 cm gylio. Ties duobės dugnu rastas grublėtas „žvynuotas“ puodas. Indo išorė apdegusi ir su prikepusiais degėsiiais. Tai pat rasta keramikos šukių grublėtu, lygiu ir gludintu paviršiumi, aptikti du smulkūs molio tinko gabaliukai
5. Opstainio, Vilkyškių piliakalnio (23812) gyvenvietėje buvo atlikti geomagnetiniai archeologiniai žvalgymai. Žvalgymų metu ištirta 250 m² dydžio plotas piliakalnio š gyvenvietės dalyje. Aptiktas gyvenvietę juosęs griovys ir spėjamo sudegusio pastato vieta.

Paminklosauginiai reikalavimai:

1. Archeologinių tyrimų metu užfiksuota, kad ariamoje piliakalnio gyvenvietės dalyje ardomas kultūrinis sluoksnis sparčiai nyksta. Ši gyvenvietės dalis šiuo metu nėra saugoma, todėl būtina praplėsti Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812) teritoriją apie 140 m į R ir apie 180 m į ŠR.

Archeologas

Darius Balsas

Individualių radinių sąrašas

470. Titnago nuoskala, juodos spalvos. Matmenys 14x24x28 mm. Kv. B – 9, gyl. 45 cm (nuotr.64:1).

471. Pasvaras molinis, piramidės formos. Viršutinėje dalyje pradurta skylutė, skersmuo 15 mm. Viršutinis kampas aprūkęs. Molis raudonas, liesinta trinto akmens priemaišomis. Pagrindas aptrupėjęs – keturkampio formos. Matmenys 61x62x135 mm. Kv. D – 9, gyl. 35 cm (nuotr.63:1).

472. Verpstuko fragmentas, pagamintas iš rausvos spalvos molio, suploto kūgio formos pjūvyje. Matmenys 31x33x51 mm. Kv. E – 1, gyl. 45 cm (nuotr.64:2).

473. Pasvaro molinio sutrupėję fragmentai. Molis raudonas, liesintas trinto akmens priemaišomis. Duobė nr. 2, kv. D – 1, gyl. 35 – 45 cm.

474. Pasvaro molinio, piramidės formos, sutrupėję fragmentai. Molis raudonas, liesintas trinto akmens priemaišomis. Duobė nr. 2, kv. D – 1, gyl. 40 cm (nuotr.63:2).

475. Pasvaro molinio, piramidės formos, sutrupėję fragmentai. Molis raudonas, liesintas trinto akmens priemaišomis. Duobė nr. 2, kv. D – 1, gyl. 40 cm.

476. Pasvaras molinis, piramidės formos. Viršutinėje dalyje pradurta skylutė, skersmuo 15 mm. Molis raudonas, liesintas trinto akmens priemaišomis. Pagrindas keturkampio formos 79x80 mm dydžio. Apatinė dalis aprūkusi. Matmenys 69x75x137 mm. Duobė nr. 2, kv. D – 1, gyl. 0,35 m (nuotr.63:3).

477. Gintaro ruošinys, stačiakampio formos, apipjauti du kraštai. Matmenys 21x43 mm. Duobė nr. 2, kv. D – 8, gyl. 75 cm (nuotr.64:3).

478. Akmuo, trinamųjų girnų, ovalo formos, pilkos spalvos granitas. Matmenys 78x86 mm. Duobė nr. 2, kv. A - 8, gyl. 95 cm (nuotr.65:1).

479. Žeberklo geležinio fragmentas su dvejomis užbarzdomis, smaigalys nulūžęs. Kotelis apvalaus pjūvio 7 mm skersmens, galas stačiakampio pjūvio (įtveriamas?), 6x8 mm dydžio. Užbarzdos apvalaus pjūvio. Duobė nr. 9, kv. B – 7, gyl. 70 cm (nuotr.65:2).

Buitinės keramikos inventorinė lentelė

Eilės numeris	Inv. Numeris	Plotas	Kvadratas	Gylis (cm)	Ker. rūšis	Indo dalis			Sienelės storis (mm)		Pakraštėlis			Dugnas			Priemaišų tipas	Priemaišų dydis			Priemaišų gausumas	Spalva			Svoris (g)	Matavimas (cm)	Ornamentas	Pastabos	Nuotr.	MLIM Nr.
						Sienelė	Pakraštėlis	Dugnas	Minimalus	Maksimalus	Angos skersmuo (cm)	Aukštis (cm)	Briaunos storis maks (mm)	Dugno skersmuo (cm)	Dugno storis min (mm)	Priedugnio storis maks (mm)		smulkios <2	vidutinės 2-4	stambios >4		Išorė	Vidus	Masė						
1	480	5	Armuo	0-30	Gr.	1			9	10						Ak.		1	g	r	j	r/j	44	47x77						
2	481		Armuo	0-30	Gr.	1			11	14						Ak.		1	g	r	j	r/j	30	42x55						
3	482		Armuo	0-30	Gr.	1			9	10						Ak.		1	g	r	j	j	17	37x40						
4	483		Armuo	0-30	Gr.	1			9	13						Ak.	1		v	r	j	r/j	21	35x41						
5	484		Armuo	0-30	Gr.	1			10	12						Ak.		1	l.g	r	j	r	18	34x38			"Žvynuota"			
6	485		Armuo	0-30	Gr.	1			10	10						Ak.		1	m	r	j	j	14	27x38						
7	486		Armuo	0-30	Gr.	1			6	11						Ak.		1	l.g	t.r	j	j	30	51x56			"Žvynuota"			
8	487		Armuo	0-30	Lyg.		1		9	10			8			Ak.		1	v	t.r	j	j/tr	8	28x30						
9	488		Armuo	0-30																			129				18 smulkiu šukių			
10	489		C-9	30-35																			76				7 smulkios ir perskilusios šukės			
11	490		B-9	30-35	Lyg.		1		7	8			2,7	7		Ak.	1		g	j	j	j	25	36x55	Žemiau briaunos prilipdytas lygus volelis		Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, kaklelis ilgas ir išlenktas			
12	491		B-9	30-35																			36				12 smulkių šukių			
13	492		A-9	30-35																			17				2 perskilusios šukės			
14	493		A-9	30-35	Gr.	1			18	19						Ak.		1	l.g	j	j	j	54	43x64						
15	494		A-9	30-35	Gr.	1			19	20						Ak.		1	l.g	j	j	j	48	42x54						
16	495		A-9	30-35	Lyg.	1			7	9						Ak.	1		m	r	j	j	16	37x40						
17	496		D-9	30-35																			18				4 smulkios šukės			
18	497		D-8	30-35																			20				3 smulkios šukės			
19	498		E-9	30-35	Lyg.		1		7	9			2,6	9		Ak.		1	v	j	j	j	22	34x42	Briaunos viršuje duobutės su nago žymėmis, kaklelio srityje vingiuotas volelis					
20	499		E-9	30-35	Gr.	1			13	17						Ak.		1	l.g	r	r	j	66	60x72			"Žvynuota"			
21	500		E-9	30-35	Lyg.	1			6	7						Ak.	1		m	t.r	j	tr/j	8	27x28	Nago įkartos					
22	501		E-9	30-35																			25				2 smulkios šukės			
23	502		E-8	30-35	Gr.	1			9	14						Ak.		1	g	p	r	p	44	54x58						
24	503		E-8	30-35	Gr.	1			11	18				19		Ak.		1	l.g	tr	tr	j	27	37x49						
25	504		E-8	30-35	Gr.	1			10	11						Ak.		1	g	r	p	p	18	34x38						
26	505		E-8	30-35	Gr.	1			9	12						Ak.		1	v	r	r	p	22	38x43						
27	506		E-8	30-35	Gr.	1			9	14						Ak.		1	l.g	j	tr	p	35	47x58						
28	507		E-8	30-35	Gr.	1			7	11						Ak.		1	m	j	j	j	16	37x38						
29	508		E-8	30-35	Lyg.		1		7	8			8			Ak.	1		l.m	sr	sr	sr	11	24x37						
30	509		E-8	30-35	Gr.	1			8	10						Ak.	1		v	r	j	j	24	38x50						
31	510		E-8	30-35	Gr.	1			13	15						Ak.		1	l.g	j	sr	j	21	33x41						
32	511		E-8	30-35	Gr.	1			11	17						Ak.		1	g	j	p	p	30	27x62						
33	512		E-8	30-35	Lyg.	1			10	12						Ak.	1		v	j	j	j	18	33x38						
34	513		E-8	30-35	Gn.		1		10	11			7			Ak.	1		g	j	j	1	17	31x38	Prie briaunos gnaibymų eilutė					
35	514		E-8	30-35																			211				35 smulkios šukės			
36	515		D-1	30-35	Gr.			1	14	15				15	24	Ak.		1	l.g	tr	j	j	48	33x49			"Žvynuota"			
37	516		D-1	30-35	Lyg.	1			6	7						Ak.		1	v	p	tr	j	16	35x49						

38	517		D-1	30-35																		14			2 smulkios šukės				
39	518		D-2	30-35																			12			3 smulkios šukės			
40	519		E-2	30-35	Gr.	1			11	12																"Žvynuota"			
41	520		E-2	30-35	Gr.	1			9	10																"Žvynuota"			
42	521		E-2	30-35																						4 smulkios šukės			
43	522		E-3	30-35	Gr.	1			10	13																"Žvynuota"			
44	523		E-3	30-35	Gr.	1			11	15																"Žvynuota"			
45	524		E-3	30-35																						2 smulkios šukės			
46	525		D-4	30-35	Lyg.	1			11	12																			
47	526		D-4	30-35	Lyg.	1			8	9																			
48	527		D-4	30-35	Lyg.	1			7	8																	Aprūkusi		
49	528		D-4	30-35	Gr.	1			9	11																"Žvynuota"			
50	529		D-4	30-35																						2 smulkios šukės			
51	530		E-4	30-35	Gr.	1			9	14																"Žvynuota"			
52	531		E-4	30-35	Gr.	1			13	17																"Žvynuota"			
53	532		E-4	30-35				1																					
54	533		E-4	30-35	Gr.	1			12	15																"Žvynuota"			
55	534		E-4	30-35	Gr.	1			11	13																"Žvynuota"			
56	535		E-4	30-35	Lyg.		1		10	12		2,5	8														Kaklelio srityje priklijuotas vingiuotas volelis	Pakraštėlis tiesus	
57	536		E-4	30-35	Lyg.	1			6	7																			
58	537		E-4	30-35	Gr.	1			13	19																"Žvynuota"			
59	538		E-4	30-35	Gr.	1			11	14																"Žvynuota"			
60	539		E-4	30-35	Gr.	1			10	14																"Žvynuota"			
61	540		E-4	30-35	Gr.			1	10	13																"Žvynuota". Su kojele			
62	541		E-4	30-35	Lyg.	1			9	11																			
63	542		E-4	30-35																							18 smulkių šukių		
64	543		D-5	30-35																							1 smulki šukė		
65	544		D-5	30-35	Lyg.	1			8	9																			
66	545		D-6	30-35																							1 smulki šukė		
67	546		E-6	30-35	Lyg.	1			7	8																			
68	547		E-6	30-35	Lyg.	1			7	8																			
69	548		E-6	30-35																							1 smulki šukė		
70	549		D-7	30-35																							5 smulkios šukės		
71	550		E-7	30-35																							1 smulki šukė		
72	551		B-7	30-35	Gr.	1			12	14																			
73	552		C-6	30-35	Gr.	1			9	10																			
74	553		C-6	30-35	Gr.	1			10	15																"Žvynuota"			
75	554		C-6	30-35	Gn.	1			8	8																			
76	555		C-7	30-35																							3 smulkios šukės		
77	556		C-9	35-45	Lyg.			1	12	13																	Su kojele.		
78	557(1-2)		C-8	35-45	Gr.		1		11	15	28	4,2	9														Briaunos viršuje duobutės su nago žymėmis	"Žvynuota". Prikepus vidus. Tiesus pakraštėlis	66:1
79	558		C-8	35-45	Gr.	1			10	14																"Žvynuota"			
80	559		C-8	35-45	Lyg.	1			8	9																			
81	560		C-8	35-45	Gr.	1			9	15																"Žvynuota"			
82	561		C-8	35-45	Gr.	1			10	11																	Grublėtumas suformuotas braukiant pirštais		
83	562		C-8	35-45																							5 smulkios šukės		
84	563		B-9	35-45	Gr.	1			10	12																"Žvynuota"			
85	564		B-9	35-45	Gr.	1			11	12																			
86	565		B-9	35-45	Lyg.		1		10	11		2,2	6																
87	566		B-9	35-45																							4 smulkios šukės		

132	611	E-3	35-45	Gr.	1		8	13								Ak.	1	m	r	j	j	72	56x87		"Žvynuota"			
133	612	E-3	35-45	Gr.	1		11	12								Ak.		l	l.g	p	j	j	52	45x69				
134	613	E-3	35-45	Lyg.	1		8	9								Ak.	1		m	p	p	j	23	39x51				
135	614	E-3	35-45																				43			6 smulkios šukės		
136	615	D-4	35-45	Gr.	1		10	14								Ak.	1	l.g	r	j	r/j	28	43x45		"Žvynuota"			
137	616	D-4	35-45	Gr.	1		9	11								Ak.		l	l.g	r	r	j	33	39x59		"Žvynuota"		
138	617	D-4	35-45	Gr.	1		10	11								Ak.		l	l.g	tr	j	j	15	25x36				
139	618	D-4	35-45	Gl.	1		6	6								Ak.	1		l.m	j	j	j	4	24x25				
140	619	D-4	35-45	Lyg.	1		9	12								Ak.		l	g	r	r	r	13	28x36				
141	620	D-4	35-45	Lyg.	1		11	13								Ak.	1		v	r	j	r/j	15	29x31				
142	621	D-4	35-45	Gr.		1	7	8		2,3	7					Ak.	1	l.g	p/j	r/j	j	17	28x45		Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę			
143	622	D-4	35-45	Gr.	1		8	14								Ak.	1	l.g	r/p	tr	j	93	77x91					
144	623	D-4	35-45																				66			11 smulkių šukių		
145	624	E-4	35-45	Gr.	1		13	14								Ak.	1	g	sr	j	j	35	33x60		"Žvynuota"			
146	625	E-4	35-45	Gr.		1	11	14				12	18			Ak.	1	g	r	j/r	j	54	47x54		"Žvynuota"			
147	626	E-4	35-45	Gr.	1		10	14								Ak.	1	l.g	r	r	j	33	42x46		"Žvynuota"			
148	627	E-4	35-45	Gr.	1		10	13								Ak.	1	g	r	r	j	33	40x57		"Žvynuota"			
149	628	E-4	35-45	Gr.	1		10	13								Ak.	1	g	r	r	j	41	50x57		"Žvynuota"			
150	629	E-4	35-45	Gr.	1		9	10								Ak.	1	g	r	p	j	16	28x43		"Žvynuota"			
151	630	E-4	35-45	Gr.	1		9	11								Ak.		l	l.g	r	r	j	44	44x68		"Žvynuota"		
152	631	E-4	35-45	Gr.	1		11	14								Ak.	1	g	j	sr	j	27	38x39		"Žvynuota"			
153	632	E-4	35-45	Gr.	1		10	12								Ak.	1	v	r	j	r/j	17	30x38		"Žvynuota"			
154	633	E-4	35-45																				121			13 smulkių šukių		
155	634(1-11)	D-5	35-45	Lyg.		1	8	10	14	2,4	5					Ak.	1	g	sr/j	sr	j	383	Nuo 27x36 iki 61x76	Briaunos viršuje duobutės su nago žymėmis, prie kaklelio likusi nutrupėjusio volelio žymė	Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, išreikštas kaklelis	66:5		
156	635	E-5	35-45	Kr.	1		11	12								Ak.	1	m	sr	sr	sr	23	36x42					
157	636	E-5	35-45	Gl.	1		6	7								Ak.	1	l.m	j	j	j	12	30x38	Nago įkartos				
158	637	E-5	35-45																				31			4 smulkios šukės		
159	638	D-6	35-45	Gr.	1		9	10								Ak.	1	m	tr	j	j	15	36x41		"Žvynuota"			
160	639	D-6	35-45	Gr.	1		9	14								Ak.	1	g	tr	tr	j	50	51x78		"Žvynuota"			
161	640	D-6	35-45	Gr.	1		7	8								Ak.	1	l.m	sr	sr	sr	10	30x31		Skystas žemas grublėtumas			
162	641	D-6	35-45																				44			6 smulkios šukės		
163	642	E-6	35-45																				8			1 smulki šukė		
164	643	E-7	35-45	Gr.	1		9	14								Ak.		l	g	r/j	j	j	44	51x52		"Žvynuota"		
165	644	E-7	35-45	Gr.		1	10	10		2,2	6					Ak.	1	m	tr	j	j	18	30x38	Kaklelio srityje išspaustas lygus volelis				
166	645	E-7	35-45																				25			6 smulkios šukės		
167	646	A-6	35-45	Gr.		1	9	11		3,9	10					Ak.		l	v	j	tr	j	55	48x79		Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, kaklelis ilgas ir tiesus, statmenas		
168	647	A-6	35-45	Lyg.	1		8	9								Ak.		l	g	tr/p	p	j	24	33x50				
169	648	A-6	35-45	Lyg.	1		7	8								Ak.	1		g	sr	sr	p	10	31x40				
170	649	A-6	35-45	Gr.	1		9	12								Ak.	1	m	p	sr	p	18	34x39					
171	650	A-6	35-45																				32			5 smulkios šukės		
172	651	A-7	35-45	Lyg.		1	10	11				10	19			Ak.		l	l.g	tr	tr	j	31	33x52		Su kojele		
173	652	A-7	35-45	Lyg.		1				2,4	9					Ak.	1	m	tr	j	tr/j	26	38x42	Briaunos viršuje duobutės su nago žymėmis	Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, kaklelis ilgas ir tiesus			
174	653	A-7	35-45	Gr.	1		8	17								Ak.	1	m	p	j	j	13	27x33					
175	654	A-7	35-45																				21			5 smulkios šukės		
176	655	B-6	35-45	Lyg.		1	11	12		1,6	8					Ak.	1	v	sr	sr	sr	19	34x48	Prie briaunos išspaustas smailus volelis	Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, pereina į petukus			
177	656	B-6	35-45			1							12			Ak.		l	l.g	sr	sr	sr/j	25	36x59				

275	754	D-3	50-70	Kr.		1		7	9		2,3	5				Ak.	1			m	sp	sp	p	15	34x46		Pakraštėlis tiesus		
276	755	D-3	50-70	Lyg.		1		6	7			8				Ak.	1			l.m	sp	sp	sp	10	28x32		Pakraštėlis tiesus		
277	756	DE-6-7	50-55	Kr.	1			9	12							Ak.	1			l.m	sr	sp	sr/sp	24	35x64				
278	757	DE-6-7	50-55	Lyg.	1			5	5							Ak.	1			l.m	p	j	p	12	35x41				
279	758	DE-6-7	50-55	Gr.	1			6	10							Ak.	1			m	r	j	j	23	39x57				
280	759	DE-6-7	50-55	Gn.	1			7	9							Ak.	1			m	p	r	p	7	25x27	Gnaibymai			
281	760	DE-6-7	50-55	Lyg.	1			8	10							Ak.	1			m	j	j	j	37	45x62		Priekėpėš vidus		
282	761	DE-6-7	50-55																					22			5 smulkios ūkė		
283	762	BC-7	50-80	Kr.	1			7	8							Ak.	1			v	sr	sr	j	8	26x35				
284	763	BC-7	50-80	Lyg.		1		7	8		1,2	8				Ak.	1			l.m	j	j	j	11	24x44		Pakraštėlis tiesus		
285	764	BC-7	50-80	Lyg.	1			9	10							Ak.	1			m	sr	sp	sp	9	24x42				
286	765	BC-7	50-80	Kr.	1			7	9							Ak.	1			m	j	j	j	10	30x31				
287	766	BC-7	50-80	Gl.	1			7	8							Ak.	1			m	tr	j	tr/j	7	24x25				
288	767	BC-7	50-80																					141			31 smulki ūkė		
289	768	BC-7	80-120	Gn.	1			9	10							Ak.		1		g	sr	sr	sr/j	16	30x49	Gnaibymų eilė			
290	769	BC-7	80-120	Lyg.		1		7	8		1,4	5				Ak.	1			m	j	j	j	19	35x46		Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, ilgas ir išgaubtas kaklelis		
291	770	BC-7	80-120																					24			3 smulkios ūkė		
292	771	D-8	50-100 Duobė nr.2	Lyg.		1		5	6	16	2,1	4				Ak.		1		g	sr	sr	sr	35	58x65	Briaunos viršuje nago įkartos, prie briaunos priklijuotas gnaibytas volelis	Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, ilgas ir išgaubtas kaklelis		
293	772	D-8	50-100 Duobė nr.2	Lyg.			1	6	7					12		Ak.	1			m	j	j	j	15	37x38				
294	773	D-8	50-100 Duobė nr.2	Lyg.	1			5	6							Ak.	1			m	sr	sp	sr	3	27x34				
295	774	D-8	50-100 Duobė nr.2	Kr.		1		7	8		1,8	7				Ak.	1			m	sr	sr	sr	15	38x49				
296	775	D-8	50-100 Duobė nr.2	Lyg.	1			9	11							Ak.	1			g	p	j	j	23	40x42				
297	776	D-8	50-100 Duobė nr.2																					43			10 smulkių ūkių		
298	777	D-1	35-45 Duobė nr.2	Gr.	1			8	14							Ak.		1		m	j	r	j	22	35x45		"Žvynuota"		
299	778	D-1	35-45 Duobė nr.2	Lyg.	1			9	10							Ak.		1		g	j/tr	tr	j	21	42x49				
300	779	D-1	35-45 Duobė nr.2	Gr.	1			11	14							Ak.		1		m	tr	j	j	39	41x60				
301	780	D-1	35-45 Duobė nr.2	Gr.			1	8	9		1,1	6				Ak.	1			g	p	j	j	19	37x44		Pakraštėlis atlenktas į išorę, pereina į petukus		
302	781	D-1	35-45 Duobė nr.2																					47			4 smulkios ūkė		
303	782	D-1	40 Duobė nr.2	Gr.	1			9	11							Ak.		1		g	r	j	j	25	37x48		"Žvynuota"		
304	783(1-2)	D-1	45-90 Duobė nr.2	Lyg.		1		9	10	15	2,7	6				Ak.	1			g	j	tr/j	j	54	31x52, 49x51		Pakraštėlis atlenktas į išorę, pereina į petukus		
305	784(1-5)	D-1	45-90 Duobė nr.2	Gr.		1		10	11	29	1,8	7				Ak.		1		g	j	j	j	171	Nuo 27x28 iki 70x74		Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, ilgas ir išgaubtas kaklelis. Žemas grublėtumas	67:1	
306	785	D-1	45-90 Duobė nr.2	Gr.	1			9	11							Ak.	1			g	r	j	j	22	37x53		"Žvynuota"		

332	811	A-6	50-70 Duobė nr. 5	Gr.	1		9	14								Ak.	1	m	j	j	j	44	42x63			"Žvynuota"			
333	812	A-6	50-70 Duobė nr. 5																			47				7 smulkios šukės			
334	813	A-6	115 Duobė nr.5			1							12			Ak.	1	l.g	r/j	r	r/j	169	96x116			Pabarstytas dugnas			
335	814	A-6	115 Duobė nr.5	Gr.	1	1	1	9	18	14,5	2,2	10	12			Ak.	1	m	j	j		2140			„Žvynuotas“ puodas su tiesiu pakraščeliu ir išgaubtu pilveliu, aukštis 16 cm, pilvelio skersmuo 18 cm. Indo išorė apdegusi ir su prikepusiais degėšiais.	68:1			
336	815	A-6	1,2-1,45 Duobė nr.5	Lyg.	1			9	11							Ak.	1	v	r	p	r/j	57	73x82						
337	816	A-6	1,2-1,45 Duobė nr.5	Gl.	1			7	8							Ak.	1	m	j	j	p	9	23x44						
338	817	A-6	1,2-1,45 Duobė nr.5	Lyg.	1			10	11							Ak.	1	g	r	j	j	18	36x56						
339	818	A-6	1,2-1,45 Duobė nr.5	Lyg.	1			9	10							Ak.	1	m	sr	j	j	34	48x61			Prikepus vidus			
340	819	A-6	1,2-1,45 Duobė nr.5																			8				2 smulkios šukės			
341	820	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.	1			6	7							Ak.	1	m	j	r	j	44	62x68						
342	821	BC-9	50 Duobė nr.6	Gn.	1			8	11							Ak.	1	g	j	tr	j	33	46x49			Gnaibymų eilės			
343	822	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.		1		9	10					20		Ak.		1	l.g	tr	tr	j	62	51x61					
344	823	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.		1		10	10	18	2	7				Ak.	1	g	j	tr	j	31	47x48			Pakraštėlis mažai atlenktas į išorę, pereina į petukus			
345	824	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.		1		10	10			6				Ak.	1	g	j	j/tr	j	13	27x45			Pakraštėlis tiesus			
346	825	BC-9	50 Duobė nr.6	Gn.	1			8	11							Ak.	1	v	j	tr	j	15	35x39			Gnaibymų eilės			
347	826	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.		1		9	10			5				Ak.	1	m	p	j	j	13	38x39			Gnaibytas briaunos viršus, prie briaunos duobutės ir horizontalios linijos			
348	827	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.			1	8	9			8	5	15		Ak.	1	g	j	j	j	39	49x61			Su kojele			
349	828	BC-9	50 Duobė nr.6	Lyg.			1	8	9							Ak.	1	g	j	j	j	12	32x34						
350	829	BC-9	50 Duobė nr.6	Gr.	1			11	14							Ak.	1	g	p	j	j	24	34x51						
351	830	BC-9	50 Duobė nr.6																			81				10 smulkių šukių			
352	831	BC-9	60 Duobė nr.6	Lyg.			1	5	6			12,5	9	11		Ak.	1	g	r	r	j	328	44x160			Su kojele	67:2		
353	832	BC-9	55-95 Duobė nr.6	Gr.	1			7	8							Ak.	1	g	j	j	j	12	32x36						
354	833	BC-9	55-95 Duobė nr.6	Lyg.	1			9	10							Ak.	1	l.g	r	j	j	23	39x51						
355	834	BC-9	55-95 Duobė nr.6																			13				3 smulkios šukės			
356	835	BC-8	50-100 Duobė nr.6	Lyg.	1			10	12							Ak.	1	m	j	j	j	24	34x39						
357	836	BC-8	50-100 Duobė nr.6	Gr.		1		9	10			6				Ak.	1	m	tr	j	j	27	34x46			Prie briaunos rantytas volelis			

Apdegusio molio tinko fragmentų inventorinė lentelė

eilės numeris	Inv. Numeris	Plotas	Kvadratas	Gylis (cm)	Fragmentų kiekis	Svoris (g)	Ypatingos žymės	Pav.
1	852	5	Armuo	0-30	13	87	Smulkūs fragmentai, vienas iš jų su medienos įspaudų žymėmis	
2	853		C-9	30-35	12	115	Smulkūs fragmentai, du iš jų su vienu lygiu paviršiumi	
3	854		C-9	30-35	1	30	Pailgas rombo pjūvio formos pjūvyje fragmentas su medienos įspaudų žymėmis	69:2
4	855		C-8	30-35	9	71	Smulkūs fragmentai, du iš jų su vienu lygiu paviršiumi	
5	856		E-8	30-35	7	45	Smulkūs gabaliukai, trys iš jų su vienu lygiu paviršiumi	
6	857		D-9	30-35	1	19		
7	858		E-9	30-35	4	50	Vienas fragmentas su vienu lygiu paviršiumi	
8	859		D-1	30-35	6	34		
9	860		D-2	30-35	4	33		
10	861		E-2	30-35	6	32		
11	862		D-4	30-35	2	26		
12	863		D-6	30-35	6	43		
13	864		B-7	30-35	1	14	Fragmentas su vienu lygiu paviršiumi	
14	865		C-7	30-35	3	12		
15	866		C-9	35-45	6	57		
16	867		C-8	35-45	1	52	Fragmentas su vienu lygiu paviršiumi ir medienos įspaudų žymėmis	69:1
17	868		C-8	35-45	1	40	Įspaustas rąsto išlinkimas	
18	869		C-8	35-45	19	181		
19	870		C-8	35-45	8	92	Fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
20	871		B-9	35-45	3	86	Pailgi trikampio formos pjūvyje fragmentai. Apdegę	69:4
21	872		B-9	35-45	3	73	Fragmentai su vienu lygiu paviršiumi, vienas iš jų su pirštų braukomis	
22	873		B-9	35-45	4	48		
23	874		B-8	35-45	1	52	Trikampio formos pjūvyje, vienas kraštas išlinkęs nuo rąsto, kitas išgaubtas su pirštų braukomis. Apdegęs	69:3
24	875		B-8	35-45	2	30	Įspaustas rąsto išlinkimas. Apdegę	

25	876		B-8	35-45	3	29	Smulkūs trikampio formos pjūvyje fragmentai. Aprūkę	
26	877		B-8	35-45	4	30		
27	878		A-9	35-45	7	48	Smulkūs fragmentai, du iš jų su vienu lygiu paviršiumi	
28	879		A-8	35-45	14	217		
29	880		D-9	35-45	1	19	Pailgas trikampio formos pjūvyje fragmentas, vienoje pusėje įspaustas pailgas griovelis.	69:6
30	881		D-9	35-45	1	23	Pailgas trikampio formos pjūvyje fragmentas	
31	882		D-9	35-45	2	17		
32	883		E-9	35-45	2	12		
33	884		D-8	35-45	9	182	Trys fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
34	885		E-8	35-45	2	12		
35	886		E-1	35-45	7	96	Vienas fragmentas su įspaustu rąsto išlinkimu.	
36	887		D-2	34-45	11	197	Trys fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
37	888		E-2	40	1	34	Pailgas trikampio formos pjūvyje fragmentas	
38	889		E-2	40	7	37	Trys fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
39	890		E-8	35-45	3	20		
40	891		D-4	35-45	1	21	Pailgas fragmentas su įspaustu rąsto išlinkimu	
41	892		D-4	35-45	2	20		
42	893		D-5	35-45	12	62		
43	894		E-6	35-45	3	38		
44	895		A-6	35-45	4	74	Du fragmentai su įspaustu rąsto išlinkimu	
45	896		A-7	35-45	3	42		
46	897		B-7	35-45	7	37		
47	898		B-6	35-45	1	41	Pailgas fragmentas su įspaustu rąsto išlinkimu	
48	899		B-6	35-45	5	46	Du fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
49	900		C-6	35-45	1	20	Fragmentas su vienu lygiu paviršiumi	
50	901		C-7	35-45	7	99	Du fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
51	902		C-9	45	10	194	Vienas apdegęs fragmentas su pirštų braukomis	
52	903		D-9	45	2	9		
53	904		D-1	45	13	95	Du fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
54	905		A-6	45	3	39		
55	906		C-8	45-50	13	103		
56	907		D-2	45-50	35	391	9 fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
57	908		B-6	45-60	11	62	5 fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
58	909		B-9	50	5	82	Vienas fragmentas trikampio formos pjūvyje. Apdegęs	
59	910		AB-9	55-65	1	49	Pailgas fragmentas trikampio formos pjūvyje, vienas kraštas išlinkęs nuo rąsto	69:5

60	911		AB-9	55-65	1	21	Plokščias fragmentas su viena išgaubta lygia puse	
61	912		AB-9	55-65	4	39		
62	913		BC-8	60-80	2	25		
63	914		DE-8-9	60-80	2	22		
64	915		D-3	50-70	5	25		
65	916		BC-7	50-80	1	33	Pailgas trikampio formos pjūvyje, vienas kraštas išgaubtas su pirštų braukomis	
66	917		A-8	50 Duobė nr.2	1	20		
67	918		D-1	35-45 Duobė nr.2	11	107	5 fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
68	919		D-1	40 Duobė nr.2	8	602	Trys fragmentai su įspaustu rąsto išlinkimu	
69	920		D-1-2	45-60 Duobė nr.2	16	221	5 fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
70	921		D-1-2	60-90 Duobė nr.2	8	108		
71	922		D-1-2	90-130 Duobė nr.2	7	109	Vienas fragmentas su vienu lygiu paviršiumi	
72	923		D-1-2	90-130 Duobė nr.2	1	18	Fragmentas su įspaustu rąsto išlinkimu (tarp dviejų rąstų)	
73	924		A-8	50-100 Duobė nr.2	12	255	3 fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
74	925		AB-6	50-70 Duobė nr.5	2	94		
75	926		BC-9	45-50 Duobė nr.6	22	211	5 fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
76	927		BC-9	55-95 Duobė nr.6	4	76	Pailgi trikampio formos pjūvyje fragmentai	

77	928		BC-9	55-95 Duobė nr.6	13	116		
78	929		BC-7	45-80 Duobė nr.9	11	165	Du fragmentai su vienu lygiu paviršiumi	
79	930		BC-7	80-120 Duobė nr.9	7	46		
80	931		Iš tarpinės sienelės		2	25		
81	932		Atsitiktinis		1	64		
Iš viso					477	6221		

Metalo lydimo šlako ir gargažių inventorinė lentelė

eilės numeris	Inv. Numeris	Plotas	Kvadratas	Gylis	Metalu lydymo produkto fragmento aprašymas	Matmenys (cm)	Spalva	Svoris (g)	Ypatingos žymės	Pav.
1	933	5	D-9	30-35	Rudnelės šachtos fragmentas	36x41	Vidus – pilkas, Išorė - tamsiai žalsvo atspalvio su šviesiai rudo atspalvio dėmėmis,	16	Išorė - grublėta ir korėta, vidus - lygus	70:2
2	934		D-2	30-35	Šlakas lengvasis	25x26	Išorė – šviesiai ruda, vidus - pilkas	3	Išorė - grublėta, molis, vidus - grublėtas	
3	935		A-8	35-45	Šlakas sunkusis	37x42	Juodo atspalvio	65	Išorė ir vidus grublėtas ir korėtas	
4	936		A-8	35-45	Rudnelės šachtos fragmentas	40x65	Išorė – šviesiai ruda, pilkas vidus – raudonos spalvos	28	Išorė - aptrupėjęs molis, vidus - susilydęs ir sustiklėjęs	70:1
5	937		D-8	35-45	Šlakas lengvasis	33x48	Šviesiai rudo, pilko atspalvio	13	Išorė ir vidus grublėtas ir korėtas	
6	938		D-2	35-45	Rudnelės šachtos fragmentas	15x32	Išorė - pilko atspalvio, vidus - tamsiai žalsvo atspalvio	6	Išorė korėta, vidus – susilydęs ir sustiklėjęs, lūžyje korėtas	
7	939		C-9	45	Šlakas lengvasis	25x28	Šviesiai pilko atspalvio	5	Išorė ir vidus grublėtas ir korėtas	
8	940		D-8	45	Rudnelės šachtos fragmentai, 9 vnt.	Nuo 13x24 iki 24x33	Išorė - pilko atspalvio, vidus - tamsiai žalsvo atspalvio	47	Išorė korėta, vidus – susilydęs ir sustiklėjęs, lūžyje korėtas	
9	941		D-1	45	Šlakas sunkusis, 4 vnt.	Nuo 21x40 iki 54x81	Juodo, tamsiai rudo atspalvio	250	Išorė ir vidus grublėtas ir korėtas	70:3
10	942		D-1	45	Rudnelės šachtos fragmentas, 2 vnt.		Išorė - tamsiai žalsvo atspalvio, vidus – rudo, žalsvo atspalvio	29	Išorė ir vidus susilydžiusi ir sustiklėjusi, lūžyje korėtas	

11	943		D-2	45-50	Tigliaus fragmentas?	29x42	Išorė – balsvas, tamsiai rudas juodo atspalvio su baltomis dėmėmis, vidus –	12	Briaunos fragmentas. Išorė ir vidus apsilydę, sustiklėję, lūžyje korėtas
12	944		B-6	45-60	Rudnelės šachtos fragmentas	33x48	Išorė - pilkšva, vidus – tamsiai žalsvo atspalvio	22	Išorė - grublėta ir korėta, vidus – susilydęs ir sustiklėjęs, lūžyje smulkus korėtumas
13	945		BC-8	60-80	Rudnelės šachtos fragmentas	38x51	Juodo, rudo atspalvio	13	Išorė - korėta ir šiurkšti molio masė, vidus - lygus
14	946		A-8	50	Rudnelės šachtos fragmentas	24x39	Išorė – rausvo atspalvio, vidus - pilkas	19	Išorė korėta ir šiurkšti molio masė, vidus – lygus, susilydęs
15	947		D-8	50-100 Duobė nr.2	Šlakas sunkusis	39x72	Juodo, tamsiai rudo atspalvio	96	Išorė ir vidus grublėtas ir korėtas
16	948		D-8	50-100 Duobė nr.2	Šlakas lengvasis	30x33	Šviesiai pilko atspalvio	16	Išorė ir vidus grublėtas ir korėtas
17	949		D-8	50-100 Duobė nr.2	Rudnelės šachtos fragmentas, 7 vnt.	Nuo 14x24 iki 37x46	Išorė – ruda, vidus – tamsiai žalsvo atspalvio su baltomis dėmėmis	88	Išorė ir vidus susilydę ir sustiklėję, lūžyje korėta
18	950		D-1	35-45 Duobė nr.2	Rudnelės šachtos fragmentas	37x41	Išorė – ruda, vidus – tamsiai žalsvo atspalvio su baltomis dėmėmis	11	Išorė ir vidus susilydę ir sustiklėję, lūžyje korėta
19	951		D-1-2	45-90 Duobė nr.2	Rudnelės šachtos fragmentas, 5 vnt.	Nuo 18x19 iki 27x31	Išorė – ruda, vidus – tamsiai žalsvo atspalvio su baltomis dėmėmis	25	Išorė ir vidus susilydę ir sustiklėję, lūžyje korėta
20	952		BC-9	55-95 Duobė nr.6	Rudnelės šachtos fragmentas	26x31	Išorė ir vidus – tamsiai žalsvo atspalvio su baltomis dėmėmis	7	Išorė ir vidus susilydę ir sustiklėję, lūžyje korėta
21	953		BC-7	45-80 Duobė nr. 9	Rudnelės šachtos fragmentas	13x24	Išorė - balto atspalvio, vidus – pilkas	4	Išorė korėta, vidus susilydęs ir sustiklėjęs
Iš viso								775	

Gyvūnų kaulų inventorinė lentelė

Eilės numeris	Plotas	Kvadratas	Gylis(m)	Fragmentų Kiekis ir aprašymas	Svoris (g)
1	5	Armuo	0-30	1	34
2		C-9	30-35	3	19
3		B-9	30-35	3	3
4		A-9	30-35	6	84
5		E-9	30-35	6	178
6		E-8	30-35	1	24
7		C-9	35-45	1	7
8		B-9	35-45	7	42
9		B-8	35-45	1	11
10		A-8	35-45	7	98
11		D-8	35-45	5	56
12		E-8	35-45	1	17
13		E-9	35-45	1	3
14		D-2	35-45	2	14
15		C-6	35-45	5	25
16		B-8	45	3	13
17		D-8	45	4	45
18		E-1	45	1	27
19		D-2	45-50	5	21
20		DE-8-9	60-80	2	7
21		D-3-5	50-70	3	10
22		BC-7	50-80	2	24
23		D-8	50-100 Duobė nr.2	7	48
24		D-1	35-45 Duobė nr.2	14	65
25		D-8	1,45 Duobė nr.2	Žuvų <i>cleitrum</i> ir kiti žuvų kaulai, 12 vnt.	45
26		D-1-2	1,4 Duobė nr.2	Ešerio žvynai	40
27		D-1-2	45-60 Duobė nr.2	15	152
28		D-1-2	60-90 Duobė nr.2	8. Kiaulės stipinkaulio kūno dalis kiršta iš abiejų pusių. Kiaulės II pirštakaulis Galvijo blauzdikaulio kapotas fragmentas 5 kapoti vamzdinių kaulų fragmentai	31
29		D-1-2	90-130 Duobė nr.2	72. Avies/ožkos viršutinio žandikaulio du fragmentai M2 mažai trinti Avies/ožkos mentė kairės kojos avies/ožkos dubens kaulo dalis, kairė pusė. Avies/ožkos juosmens slankstelis, kiršta skersinė atauga ir atitrūkę abu diskai – 5 fragmentai MIS - 1.	554
30		BC-9	50 Duobė nr.6	2. Galvijo dilbio kaulo fragmentas. Vamzdinio kaulo fragmentas	9
31		BC-9	55-95 Duobė nr.6	4. 3 šonkaulių fragmentai (1 galvijo kirštas šonkaulis), galvijo blauzdikaulio kapotas fragmentas 1 vamzdinio kaulo fragmentas	32
32		Iš tarpinės sienelės		2. Galvijo pėdos proksimalinė dalis su gilia įkarta.	24
Iš viso				194	1677

Nuotraukų sąrašas

1. Ploto nr. 5 vieta prieš pradėdant tyrimus iš
2. Ploto nr. 5 vieta iš
3. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,25 – 0,3 m
4. Plotas nr. 5 iš PR, gyl. 0,25 – 0,3 m
5. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 0,3 m apdegusio molio tinko koncentracija *in situ* iš PR
6. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,3 – 0,35 m
7. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,3 – 0,35 m
8. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,3 – 0,35 m
9. Plotas nr. 5, kv. A – 7, gyl. 0,3 m molio tinko koncentracija *in situ* iš PR
10. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 0,35 m apdegusio molio tinko koncentracija *in situ* iš PR
11. Plotas nr. 5, kv. B – 8, gyl. 0,35 m apdegusio molio tinko koncentracija *in situ* iš PV
12. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,45 – 0,55 m
13. Plotas nr. 5 iš ŠR, gyl. 0,45 – 0,55 m
14. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,45 – 0,55 m
15. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,45 – 0,55 m
16. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,45 – 0,55 m
17. Plotas nr. 5, kv. DE – 8, D – 1-2, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2 iš ŠR
18. Plotas nr. 5, kv. DE – 1-2, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2, molio tinko padas iš ŠR
19. Plotas nr. 5, kv. DE – 1-2, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2, molio tinko pado pjūvis iš PV
20. Plotas nr. 5, kv. D – 1, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2, moliniai pasvarai *in situ* iš PV
21. Plotas nr. 5, kv. DE – 1-2, gyl. 0,5 m, duobė nr. 2 iš ŠR
22. Plotas nr. 5, kv. D – 1, gyl. 0,5 m, duobė nr. 2, molinis puodelis *in situ* (inv.nr. 799)
23. Plotas nr. 5, kv. D – 8, gyl. 0,65 m, duobės nr. 2 kontūrai pjūvio A – A₁ vietoje iš PR
24. Plotas nr. 5, kv. D – 8, gyl. 0,75 m, duobės nr. 2 kontūrai pjūvio A – A₁ vietoje iš PR
25. Plotas nr. 5, kv. DE – 8, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis A – A₁ iš ŠV
26. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 0,75 m, duobės nr. 2 kontūrai pjūvio B – B₁ vietoje iš ŠR
27. Plotas nr. 5, kv. D – 8, D – 1-2, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis B – B₁ iš PV
28. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis ŠR sienelėje iš PV
29. Plotas nr. 5, kv. AB – 8, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis PR sienelėje iš ŠV
30. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 0,45 m, duobė nr. 5 iš ŠV
31. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 1 m, duobės nr. 5 kontūrai pjūvio C – C₁ vietoje iš ŠR
32. Plotas nr. 5, kv. D – 5, gyl. 1,4 m, duobės nr. 5 pjūvis C – C₁ iš ŠV
33. Plotas nr. 5, kv. D – 5, gyl. 1,4 m, duobės nr. 5 pjūvis D – D₁ iš ŠV

34. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 1,15 m, duobės nr. 5 kontūrai iš ŠV
35. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 1,55 m, duobės nr. 5 pjūvis ŠV sienelėje iš PR
36. Plotas nr. 5, kv. A – 6, gyl. 1,15 m, duobė nr. 5, molinis puodas *in situ* (inv.nr. 814)
37. Plotas nr. 5, kv. BC – 8-9, gyl. 0,5 m, duobė nr. 6 iš PR
38. Plotas nr. 5, kv. BC – 9, gyl. 0,65 m, duobės nr. 6 kontūrai pjūvio E – E₁ vietoje ir lipdyto puodo dugnas *in situ* (inv.nr. 831) iš ŠR
39. Plotas nr. 5, kv. BC – 9, gyl. 0,95 m, duobės nr. 6 kontūrai pjūvio E – E₁ vietoje iš ŠR
40. Plotas nr. 5, kv. BC – 8-9, gyl. 1 m, duobės nr. 6 pjūvis E – E₁ iš ŠV
41. Plotas nr. 5, kv. AD – 8-9, gyl. 0,5 m, duobė nr. 7 iš ŠV
42. Plotas nr. 5, kv. AD – 8-9, gyl. 1,1 m, duobės nr. 7 pjūvis B – B₁ iš PV
43. Plotas nr. 5, kv. DE – 7, gyl. 0,5 m, duobė nr. 8 iš PR
44. Plotas nr. 5, kv. DE – 7, gyl. 1 m, duobės nr. 8 kontūrai iš PR
45. Plotas nr. 5, kv. DE – 7, gyl. 1,3 m, duobės nr. 8 pjūvis PV sienelėje iš ŠV
46. Plotas nr. 5, kv. BC – 7, gyl. 0,5 m, duobė nr. 9 iš PR
47. Plotas nr. 5, kv. BC – 7, gyl. 0,8 m, duobės nr. 9 kontūrai iš PR
48. Plotas nr. 5, kv. BC – 7, gyl. 1,55 m, duobės nr. 9 pjūvis PR sienelėje iš ŠV
49. Plotas nr. 5, kv. E – 9, gyl. 0,5 m, duobė nr. 10 iš ŠV
50. Plotas nr. 5, kv. E – 9, gyl. 0,8 m, duobės nr. 10 pjūvis ŠV sienelėje iš PR
51. Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. AC – 6 iš PR
52. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CE – 7 iš ŠV
53. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 7-5 iš ŠR
54. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 5-3 iš ŠR
55. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 4-1 iš ŠR
56. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 8-9 iš ŠR
57. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. A – 1-5 iš PV
58. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C – 6-5 iš PV
59. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C – 8-9 iš PV
60. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvio atkarpa, kv. AC – 8 iš ŠV
61. Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvio atkarpa, kv. EC – 9 iš PV
62. Ploto nr. 5 vieta po tyrimų
63. Pasvarai. 1 – inv.nr. 471; 2 – inv.nr. 474; 3 – inv.nr. 476
64. Radiniai. 1 – titnago nuoskala, inv.nr. 470; 2 – verpstukas, inv.nr. 472; 3 – gintaro ruošinys, inv.nr. 477.
65. Radiniai. 1 – trinamųjų girnų akmuo, inv.nr. 478; 2 – žeberklo fragmentas, inv.nr. 479.
66. Keramika. 1 – inv.nr. 557; 2 – inv.nr. 569; 3 – inv.nr. 592; 4 – inv.nr. 771; 5 – inv.nr. 634.

67. Keramika. 1 – inv.nr. 784; 2 – inv.nr. 831; 3 – inv.nr. 799

68. Keramika. inv.nr. 799

69. Molio tinkas. 1 – inv.nr. 867; 2 – inv.nr. 854; 3 – inv.nr. 874; 4 – inv.nr. 871; 5 – inv.nr. 910; 6 – inv.nr. 880

70. Metalo lydimo šlakas ir gargažės. 1 – inv.nr. 936; 2 – inv.nr. 933; 3 – inv.nr. 941

Nuotraukos

1. Ploto nr. 5 vieta prieš pradėdant tyrimus iš ŠV

2. Ploto nr. 5 vieta pradėdant tyrimus iš PR

3. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,25 – 0,3 m

4. Plotas nr. 5 iš PR, gyl. 0,25 – 0,3 m

5. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 0,3 m apdegusio molio tinko koncentracija *in situ* iš PR

6. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,3 – 0,35 m

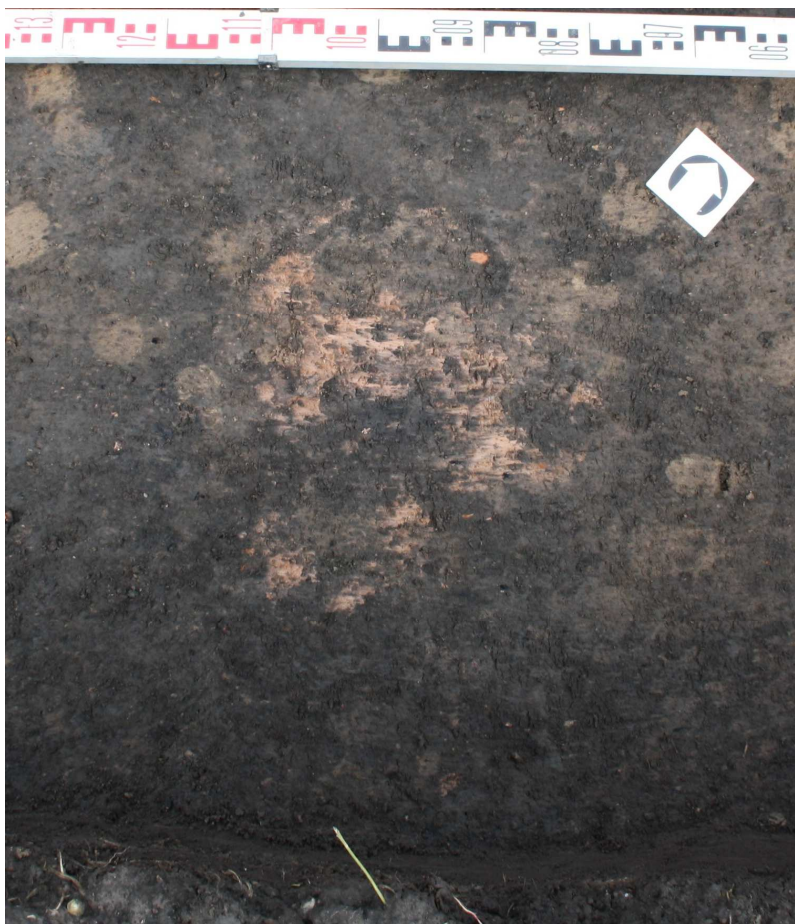

7. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,3 – 0,35 m

8. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,3 – 0,35 m

9. Plotas nr. 5, kv. A – 7, gyl. 0,3 m
molio tinko koncentracija *in situ* iš PR

10. Plotas nr. 5, kv. D – 1-
2, gyl. 0,35 m apdegusio
molio tinko koncentracija *in situ* iš PR

11. Plotas nr. 5, kv. B – 8,
gyl. 0,35 m apdegusio molio
tinko koncentracija *in situ* iš
PV

12. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,45 – 0,55 m

13. Plotas nr. 5 iš ŠR, gyl. 0,45 – 0,55 m

14. Plotas nr. 5 iš PV, gyl.
0,45 – 0,55 m

15. Plotas nr. 5 iš ŠV, gyl. 0,45 – 0,55 m

16. Plotas nr. 5 iš PV, gyl. 0,45 – 0,55 m

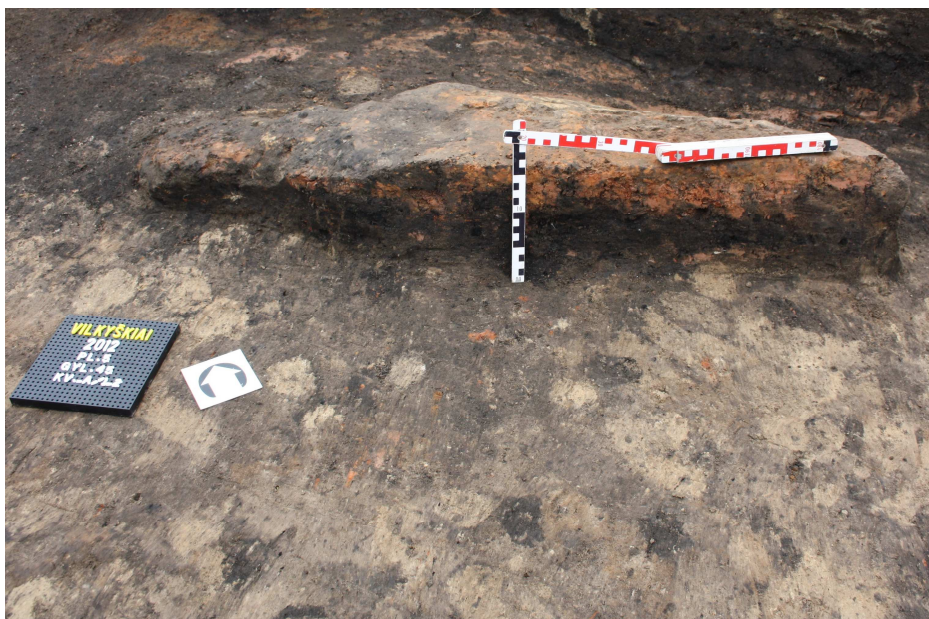

17. Plotas nr. 5, kv. DE – 8, D – 1-2, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2 iš ŠR

18. Plotas nr. 5, kv. DE – 1-2, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2, molio tinko padas iš ŠR

19. Plotas nr. 5, kv. DE – 1-2, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2, molio tinko pado pjūvis iš PV

20. Plotas nr. 5, kv. D – 1, gyl. 0,45 m, duobė nr. 2, moliniai pasvarai *in situ* iš PV

21. Plotas nr. 5, kv. DE – 1-2, gyl. 0,5 m, duobė nr. 2 iš ŠR

22. Plotas nr. 5, kv. D – 1, gyl. 0,5 m, duobė nr. 2, molinis puodelis *in situ* (inv.nr. 799)

23. Plotas nr. 5, kv. D – 8, gyl. 0,65 m, duobės nr. 2 kontūrai pjūvio A – A₁ vietoje iš PR

24. Plotas nr. 5, kv. D – 8, gyl. 0,75 m, duobės nr. 2 kontūrai pjūvio A – A₁ vietoje iš PR

25. Plotas nr. 5, kv. DE – 8, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis A – A₁ iš ŠV

26. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 0,75 m, duobės nr. 2 kontūrai pjūvio B – B₁ vietoje iš ŠR

27. Plotas nr. 5, kv. D – 8, D – 1-2, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis B – B₁ iš PV

28. Plotas nr. 5, kv. D – 1-2, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis ŠR sienelėje iš PV

29. Plotas nr. 5, kv. AB – 8, gyl. 1,65 m, duobės nr. 2 pjūvis PR sienelėje iš ŠV

30. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 0,45 m, duobė nr. 5 iš ŠV

31. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 1 m, duobės nr. 5 kontūrai pjūvio C – C₁ vietoje iš ŠR

32. Plotas nr. 5, kv. D – 5, gyl. 1,4 m, duobės nr. 5 pjūvis C – C₁ iš ŠV

33. Plotas nr. 5, kv. D – 5, gyl. 1,4 m, duobės nr. 5 pjūvis D – D₁ iš ŠV

34. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 1,15 m, duobės nr. 5 kontūrai iš ŠV

35. Plotas nr. 5, kv. AB – 6, gyl. 1,55 m, duobės nr. 5 pjūvis ŠV sienelėje iš PR

36. Plotas nr. 5, kv. A – 6, gyl. 1,15 m, duobė nr. 5, molinis puodas *in situ* (inv.nr. 814)

37. Plotas nr. 5, kv. BC – 8-9, gyl. 0,5 m, duobė nr. 6 iš PR

38. Plotas nr. 5, kv. BC – 9, gyl. 0,65 m, duobės nr. 6 kontūrai pjūvio E – E₁ vietoje ir lipdyto puodo dugnas *in situ* (inv.nr. 831) iš ŠR

39. Plotas nr. 5, kv. BC – 9, gyl. 0,95 m, duobės nr. 6 kontūrai pjūvio E – E₁ vietoje iš ŠR

40. Plotas nr. 5, kv. BC – 8-9, gyl. 1 m, duobės nr. 6 pjūvis E – E₁ iš ŠV

41. Plotas nr. 5, kv. AD – 8-9, gyl. 0,5 m, duobė nr. 7 iš ŠV

42. Plotas nr. 5, kv. AD – 8-9, gyl. 1,1 m, duobės nr. 7 pjūvis B – B₁ iš PV

43. Plotas nr. 5, kv. DE – 7, gyl. 0,5 m, duobė nr. 8 iš PR

44. Plotas nr. 5, kv. DE – 7, gyl. 1 m, duobės nr. 8 kontūrai iš PR

45. Plotas nr. 5, kv. DE – 7, gyl. 1,3 m, duobės nr. 8 pjūvis PV sienelėje iš ŠV

46. Plotas nr. 5, kv. BC – 7, gyl. 0,5 m, duobė nr. 9 iš PR

47. Plotas nr. 5, kv. BC – 7, gyl. 0,8 m, duobės nr. 9 kontūrai iš PR

48. Plotas nr. 5, kv. BC – 7, gyl. 1,55 m, duobės nr. 9 pjūvis PR sienelėje iš ŠV

49. Plotas nr. 5, kv. E – 9, gyl. 0,5 m, duobė nr. 10 iš ŠV

50. Plotas nr. 5, kv. E – 9, gyl. 0,8 m, duobēs nr. 10 pjūvis ŠV sienelēje iš PR

51. Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. AC – 6 iš PR

52. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CE – 7 iš ŠV

53. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 7-5 iš ŠR

54. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 5-3 iš ŠR

55. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 4-1 iš ŠR

56. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvio atkarpa, kv. E – 8-9 iš ŠR

57. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. A – 1-5 iš PV

58. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C – 6-7 iš PV

59. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C – 9-8 iš PV

60. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvio atkarpa, kv. AC – 8 iš ŠV

61. Ploto nr. 5 ŠV sienas pjūvio atkarpa, kv. EC – 9 iš PV

62. Ploto nr. 5 vieta po tyrimų

1

3

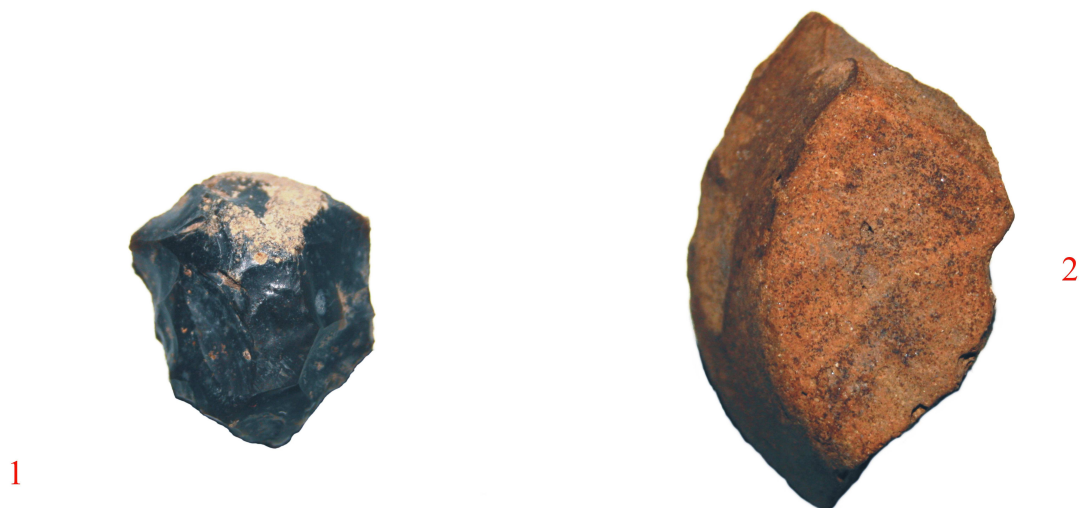
2

63. Pasvarai

1 – inv.nr. 471; 2 – inv.nr. 474; 3 – inv.nr. 476

4cm

4cm

4cm

64. Radiniai

1 – titnago nuoskala, inv.nr. 470; 2 – verpstukas, inv.nr. 472; 3 – gintaro ruošinys, inv.nr. 477

1

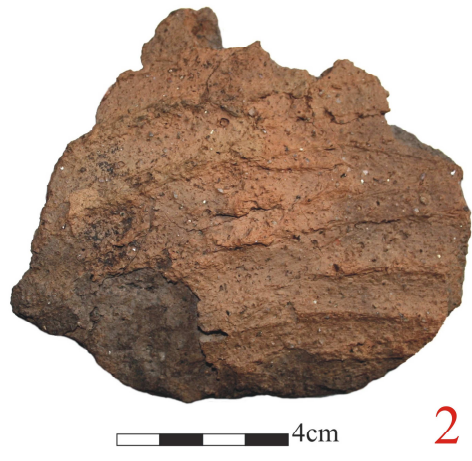

2

65. Radiniai

1 – trinamųjų girnų akmuo, inv.nr. 478; 2 – žeberklo fragmentas, inv.nr. 479

66. Keramika

1 – inv.nr. 557; 2 – inv.nr. 569; 3 – inv.nr. 592; 4 – inv.nr. 771; 5 – inv.nr. 634

4cm

1

4cm

2

4cm

3

67. Keramika

1 – inv.nr. 784; 2 – inv.nr. 831; 3 – inv.nr. 799

68. Keramika

inv.nr. 799

1

2

3

4

5

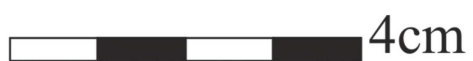
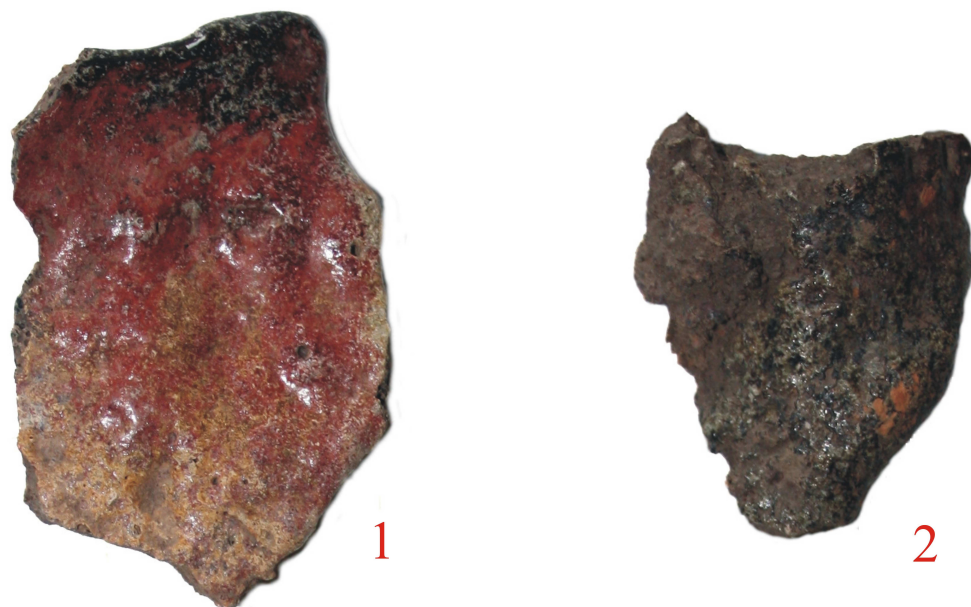

6

69. Molio tinkas

1 – inv.nr. 867; 2 – inv.nr. 854; 3 – inv.nr. 874; 4 – inv.nr. 871; 5 – inv.nr. 910; 6 – inv.nr. 880

70. Metalo lydimo šlakas ir gargažės

1 – inv.nr. 936; 2 – inv.nr. 933; 3 – inv.nr. 941

Planų ir brėžinių sąrašas

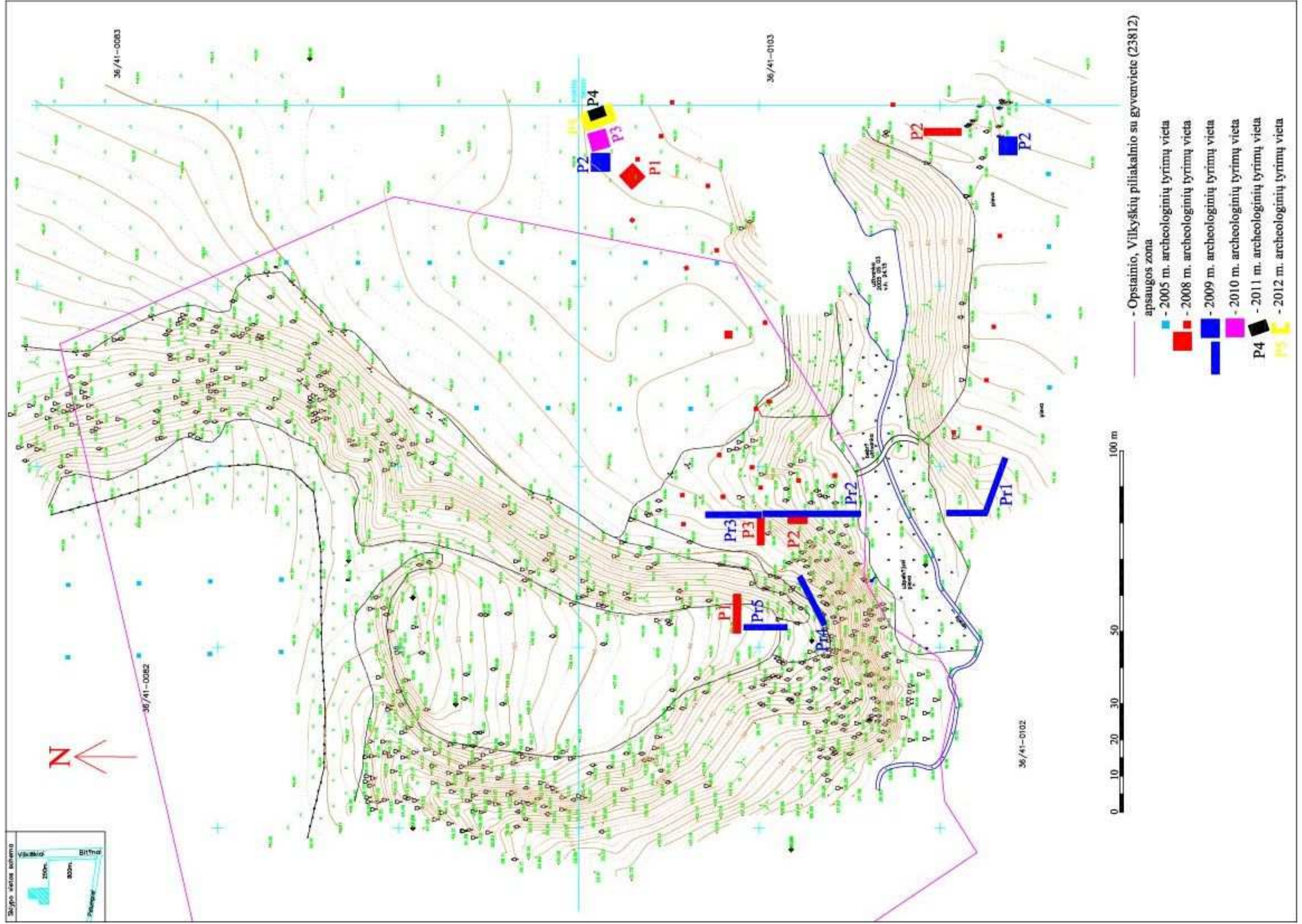
Planai:

1. Planas Nr. 1. Opstainių, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietės (23812), Pagėgių sav. 2011 archeologiniai tyrimai. Situacijos planas. M 1 :500.
2. Planas Nr. 2. 2010 m. geomagnetinių tyrimų Opstainių, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietėje (23812) planas.
3. Planas Nr. 3. 2012 m. geomagnetinių tyrimų Opstainių, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietėje (23812) planas (sud. dr. Sebastian Messal)

Brėžiniai:

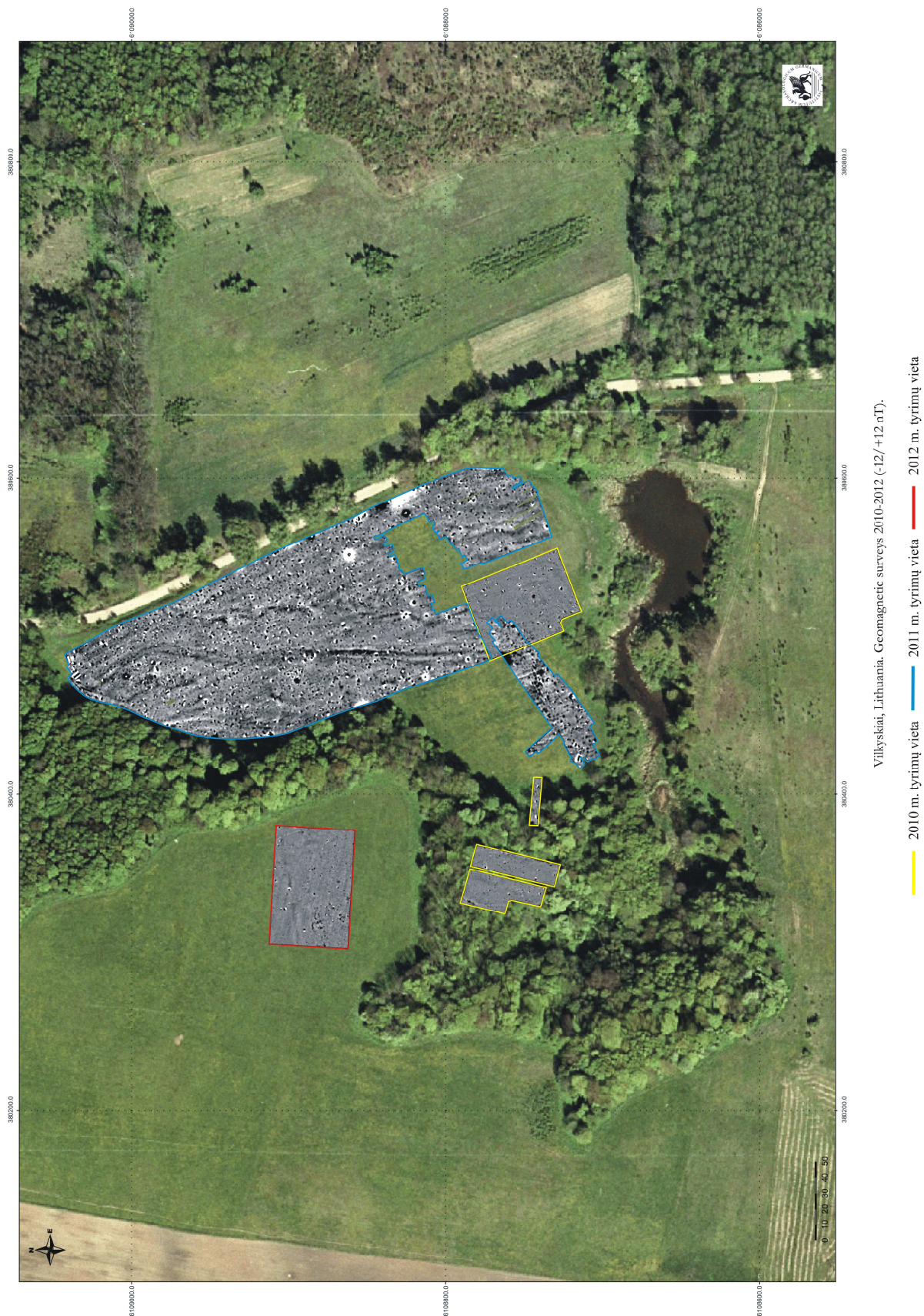
1. Brėžinys Nr. 1. Ploto nr. 5 planas, gylis 0,25 - 0,3 m (Habs 31,9 - 31,7 m). M 1:25.
2. Brėžinys Nr. 2. Ploto nr. 5 planas, gylis 0,3 - 0,35 m (Habs 31,85 - 31,65 m). M 1:25.
3. Brėžinys Nr. 3. Ploto nr. 5 planas, gylis 0,45 - 0,55 m (Habs 31,75 - 31,45 m). M 1:25.
4. Brėžinys Nr. 3. Plotas nr. 5, duobių nr. 2, 5 ir 6 pjūviai. Duobės nr. 5 planas, gylis 1,15 m. M 1:25.
5. Brėžinys Nr. 3. Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. AC - 6. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CE - 7. M 1:25.
6. Brėžinys Nr. 3. Ploto nr. 5 PV sienos pjūvis, kv. E - 7-9. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. A - 1-5. M 1:25.
7. Brėžinys Nr. 3. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C - 6-7. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CB - 1. Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. EC - 9. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C - 9-8. M 1:25.
8. Brėžinys Nr. 3. Sutartiniai ženklai.

Planai ir brėžiniai
Planas nr. 1. Suvestinis archeologinių tyrimų Opstainių, Vilkyškių piliakalnyje ir gyvenvietėje (23812) planas

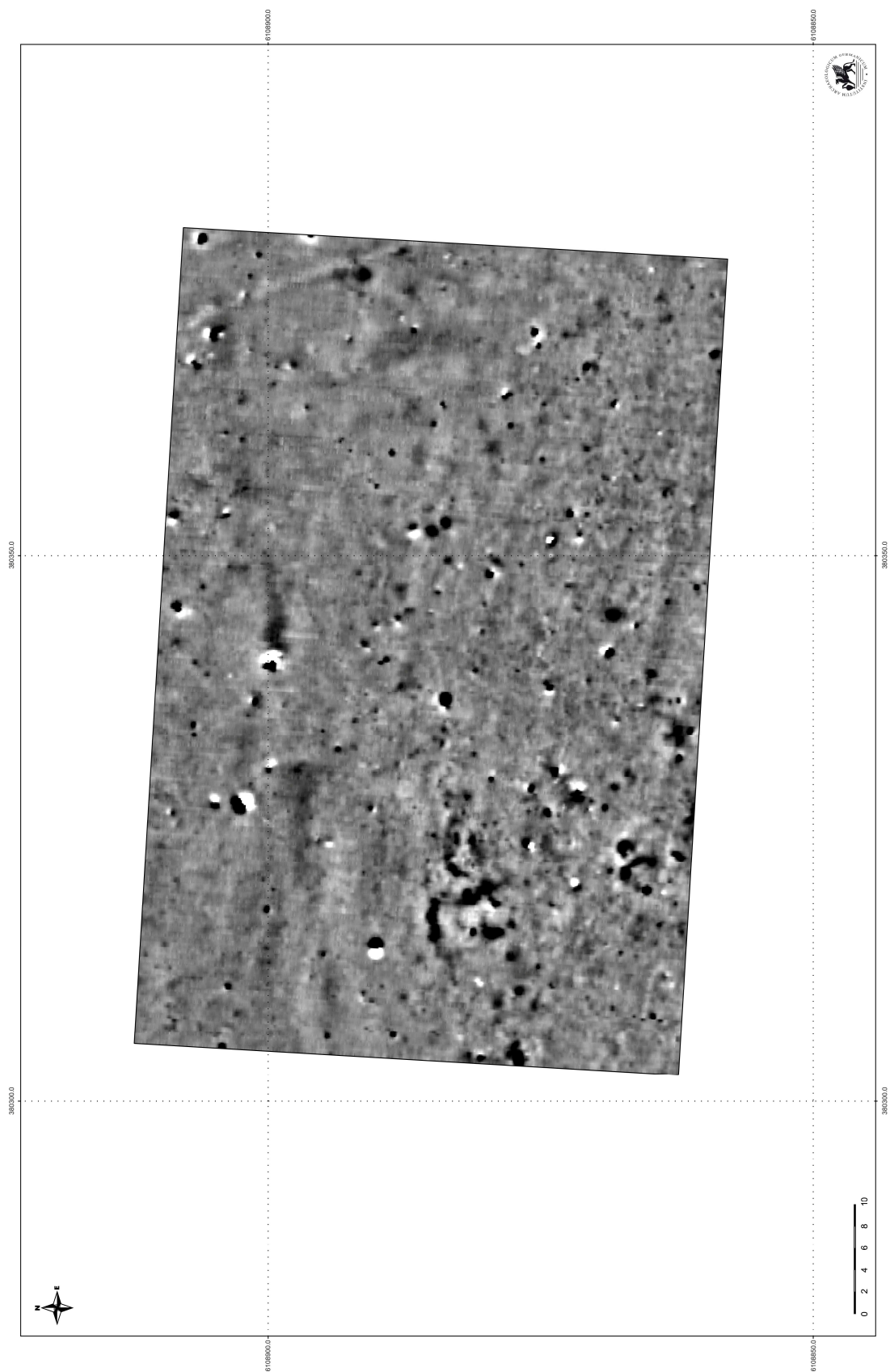

Planas Nr. 2. Suvestinis 2010 – 2012 m. geomagnetinių tyrimų Opstainių, Vilkyškių piliakalnyje ir gyvenvietėje (23812) planas (sud. dr. Sebastian Messal)

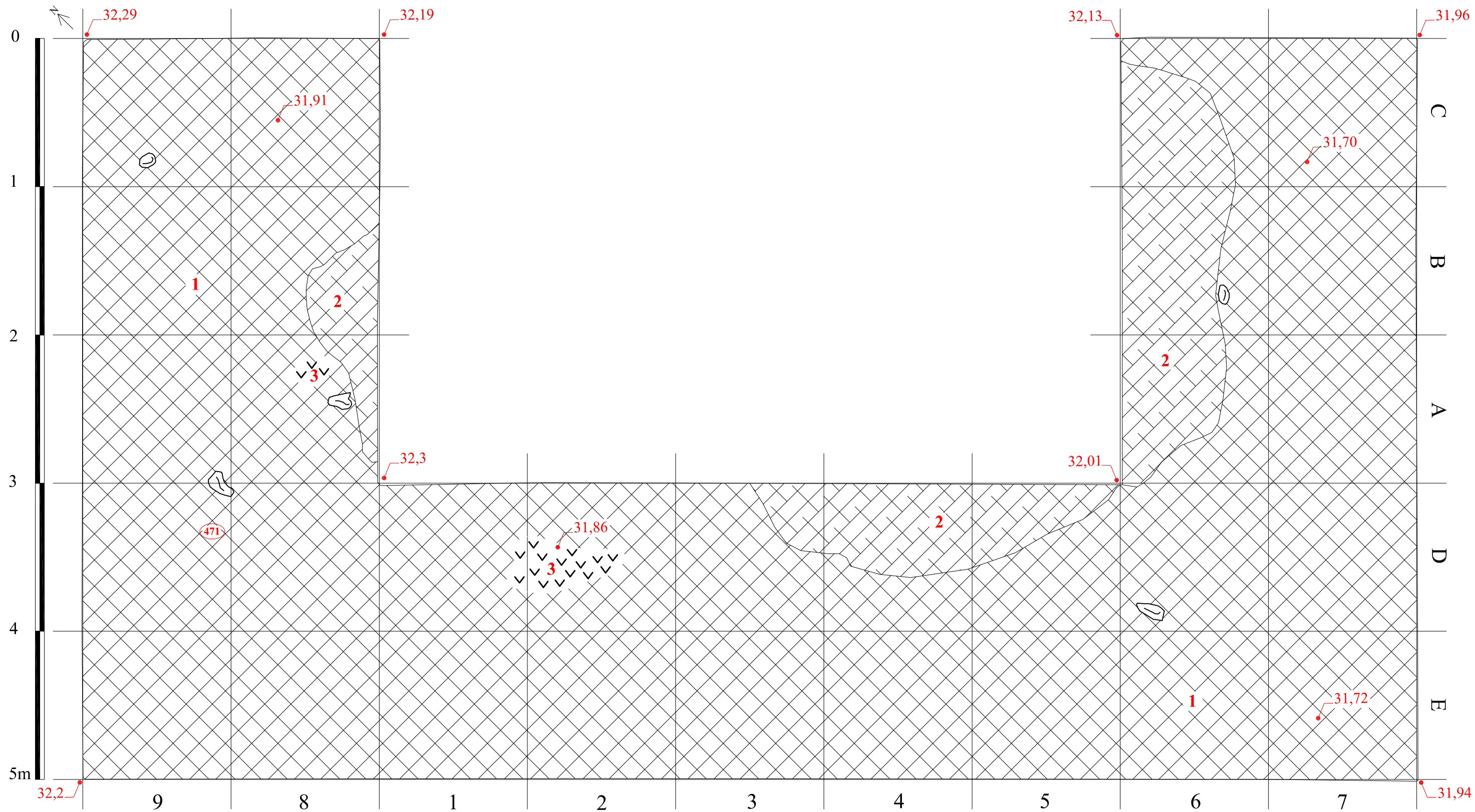

Planas Nr. 3. 2012 m. geomagnetinių tyrimų Opstainių, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietėje (23812) planas (sud. dr. Sebastian Messal)

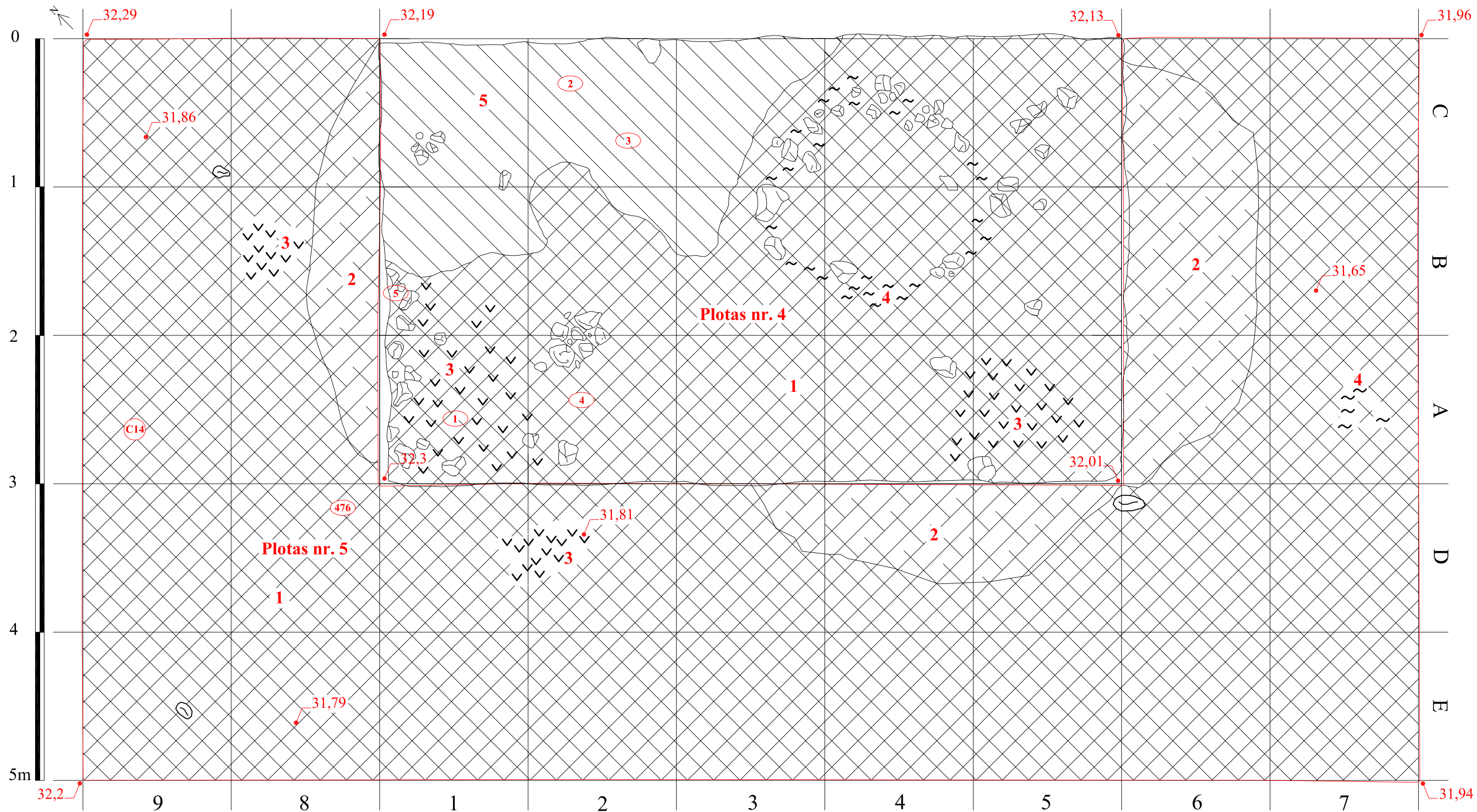
Vilkyškiai, Lithuania. Geomagnetic survey 2012 (-6/+6 nT).

- 1** I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 2** perkasta - permaišyta pilka žemė su gelsvu smėliu
- 3** apdegusio molio tinko gabaliukai
- 1** individualių radinių radimo vieta ir numeris
- C14** medžio anglies C14 mėginio paėmimo vieta

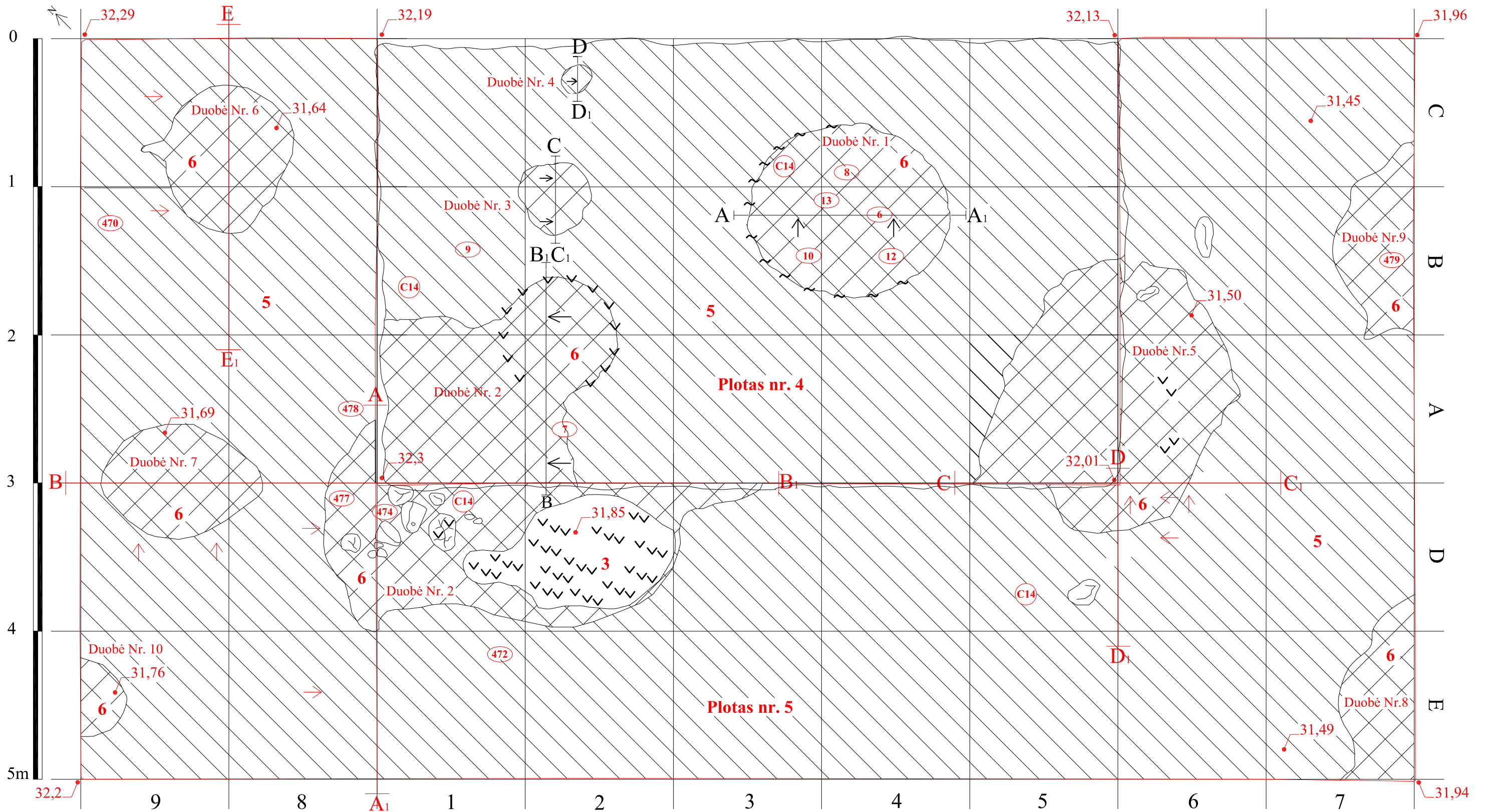
Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Ploto nr. 5 planas, gylis 0,25 - 0,3 m (Habs 31,9 - 31,7 m). M 1:25.	1	8

- 1** I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 2** perkasta - permaišyta pilka žemė su gelsvu smėliu
- 3** apdegusio molio tinko gabaliukai
- 4** molis
- 5** II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 1** individualių radinių radimo vieta ir numeris
- C14** medžio anglies C14 mėginio paėmimo vieta

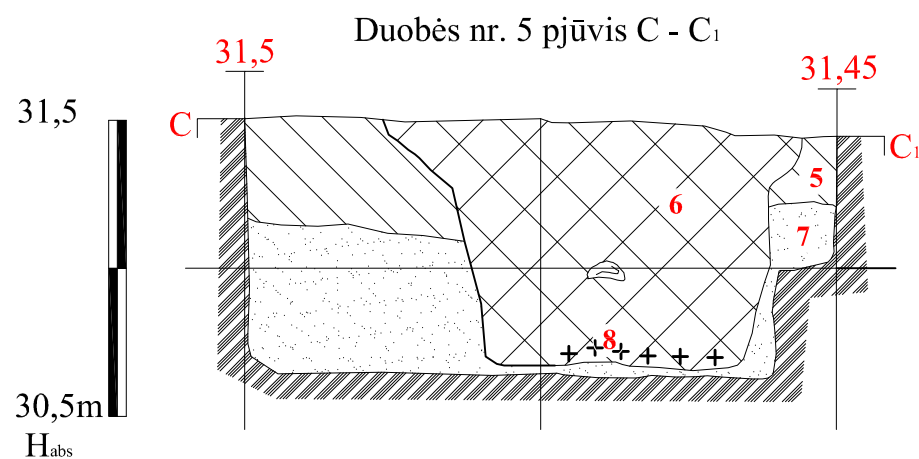
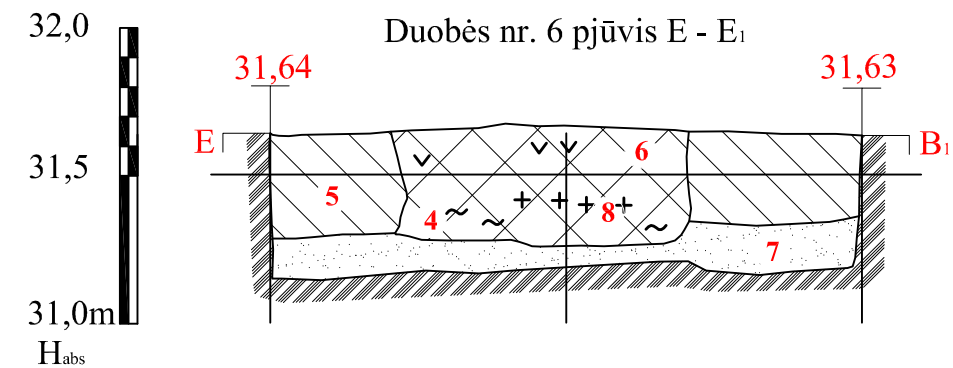
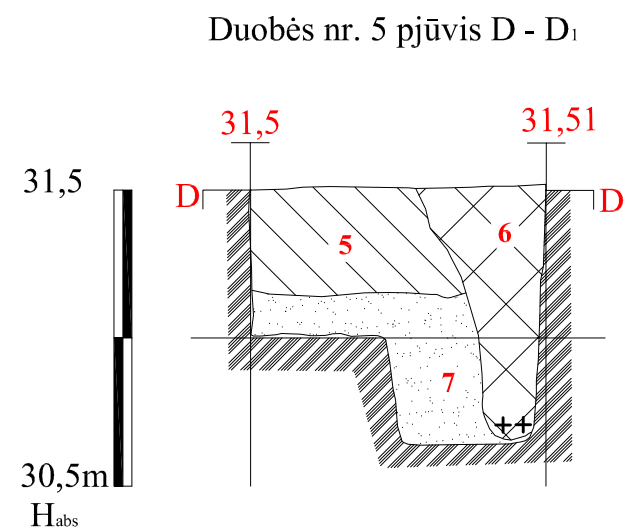
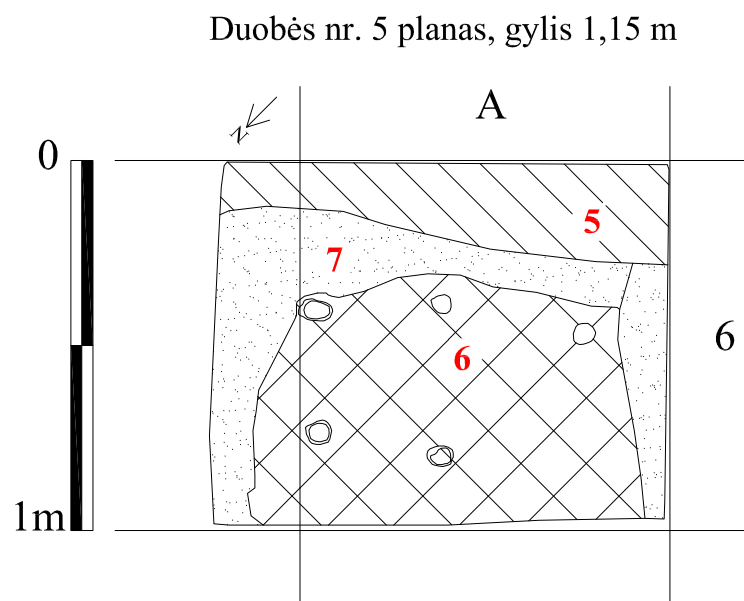
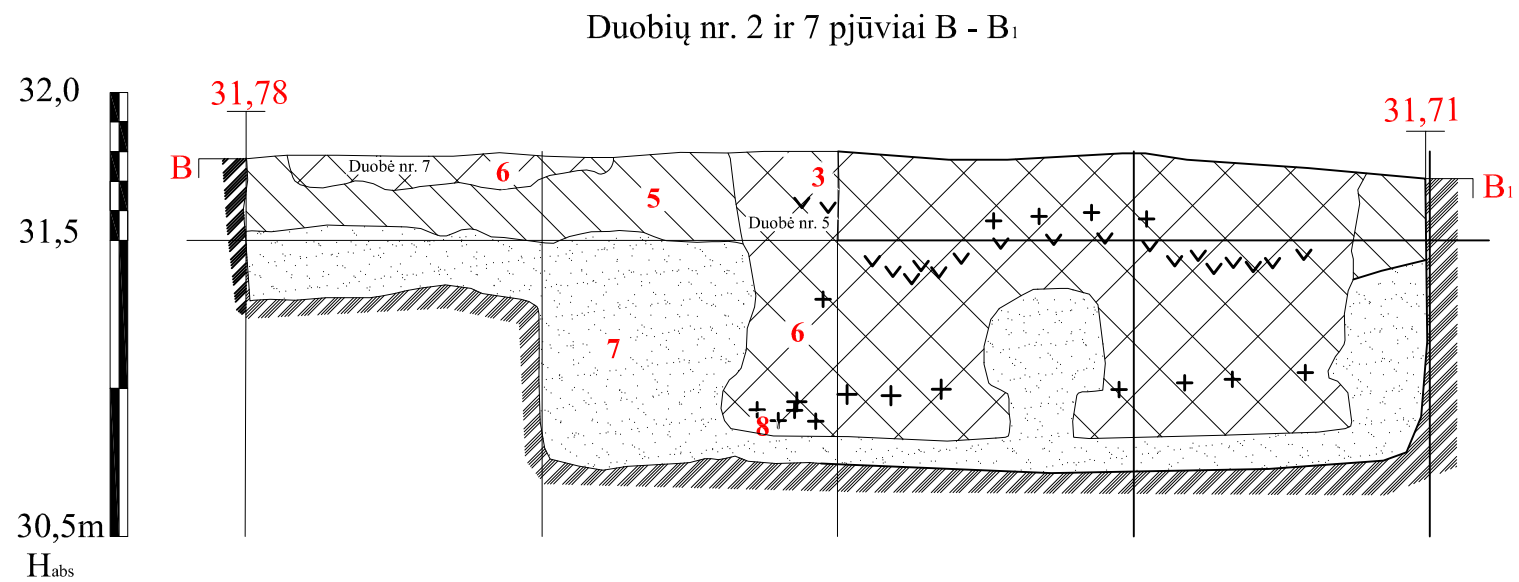
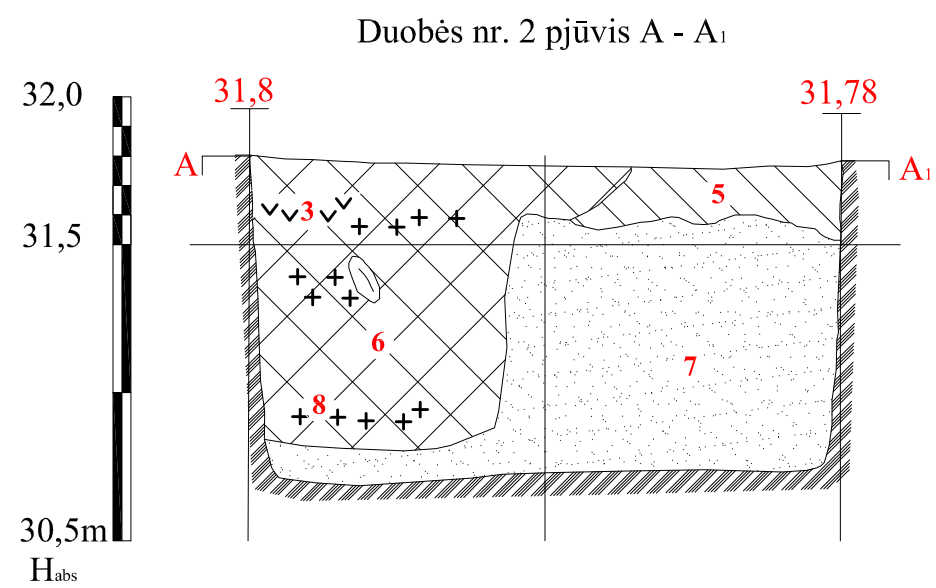
Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Ploto nr. 4 (gylis 0,3 - 0,4 m (Habs 31,89 - 31,78 m)) ir ploto nr. 5, (gylis 0,3 - 0,35 m (Habs 31,85 - 31,65 m)) planas. M 1:25.	2	8

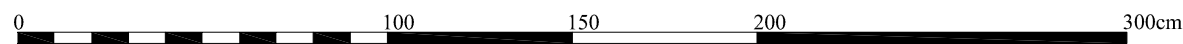
- 1** I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 3** apdegusio molio tinko gabaliukai
- 4** molis
- 5** II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 6** maišytas kultūrinis sluoksnis - duobių užpildas
- 1** individualių radinių radimo vieta ir numeris
- C14** medžio anglies C14 mėginio paėmimo vieta

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Ploto nr. 4 (gylis 0,5-0,55 m (Habs 31,69 - 31,64 m)) ir ploto nr. 4 (gylis 0,45 - 0,55 m (Habs 31,75 - 31,45 m)) planas. M 1:25.	3	18
		85

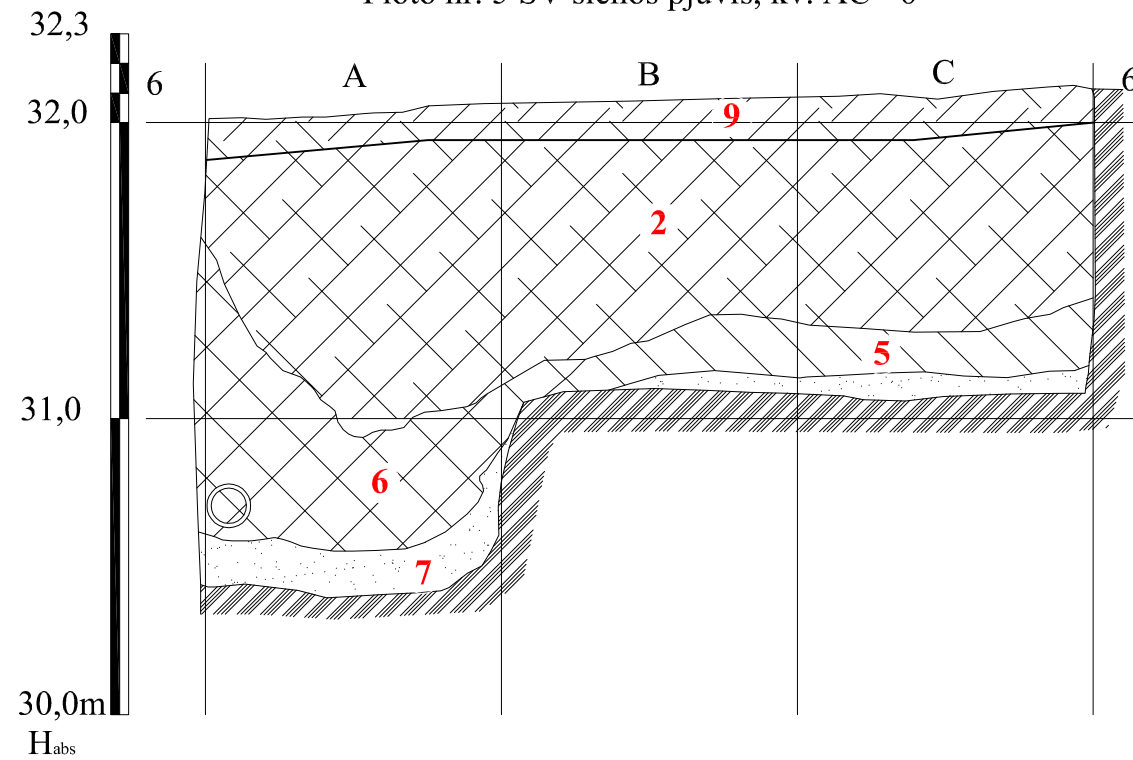

- 3** apdegusio molio tinko gabaliukai
- 4** molis
- 5** II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėsiais
- 6** maišytas kultūrinis sluoksnis - duobių užpildas
- 7** žemė - smėlis
- 8** degėsiai

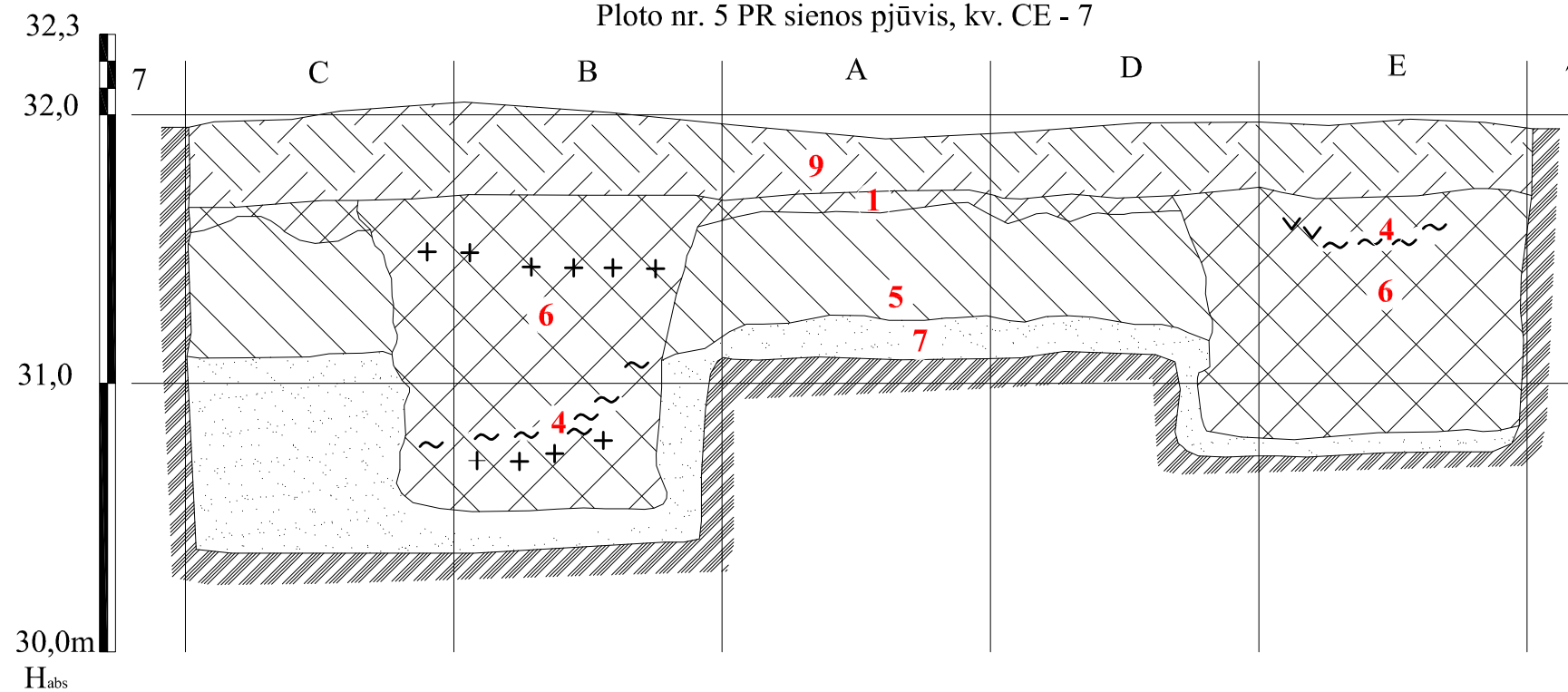

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Plotas nr. 5, duobių nr. 2, 5 ir 6 pjūviai. Duobės nr. 5 planas, gylis 1,15 m. M 1:25.	4	8

Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. AC - 6

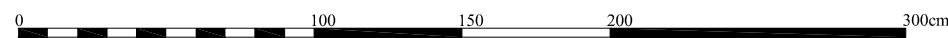

Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CE - 7

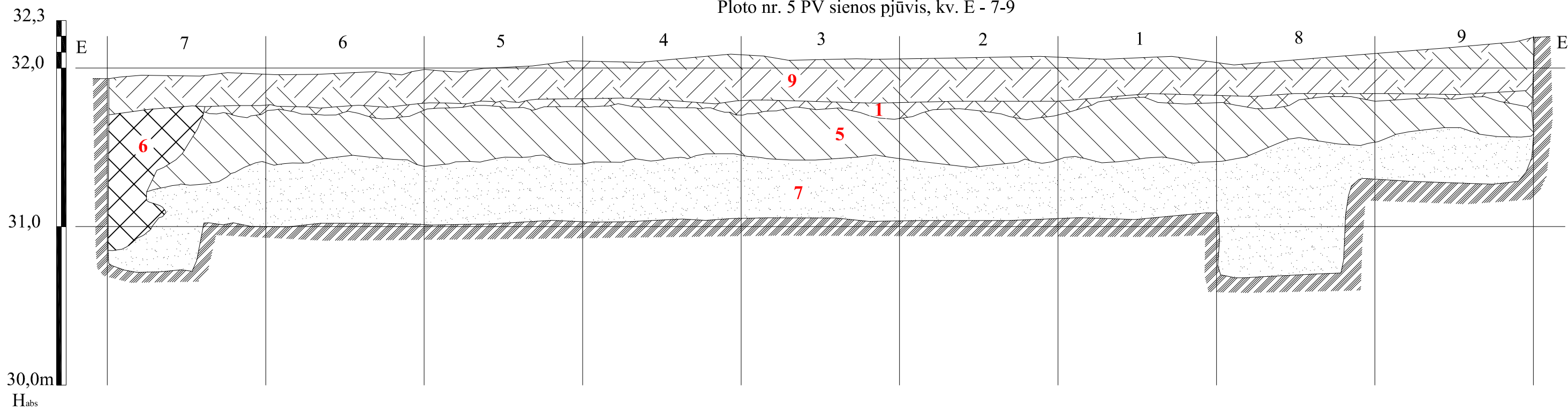
- 1** I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 2** perkasta - permaišyta pilka žemė su gelsvu smėliu
- 4** molis
- 5** II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 6** maišytas kultūrinis sluoksnis - duobių užpildas
- 7** įžemis - smėlis
- 8** degėšiai
- 9** armuo (suardytas kultūrinis sluoksnis)

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. AC - 6. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CE - 7. M 1:25.	5	8

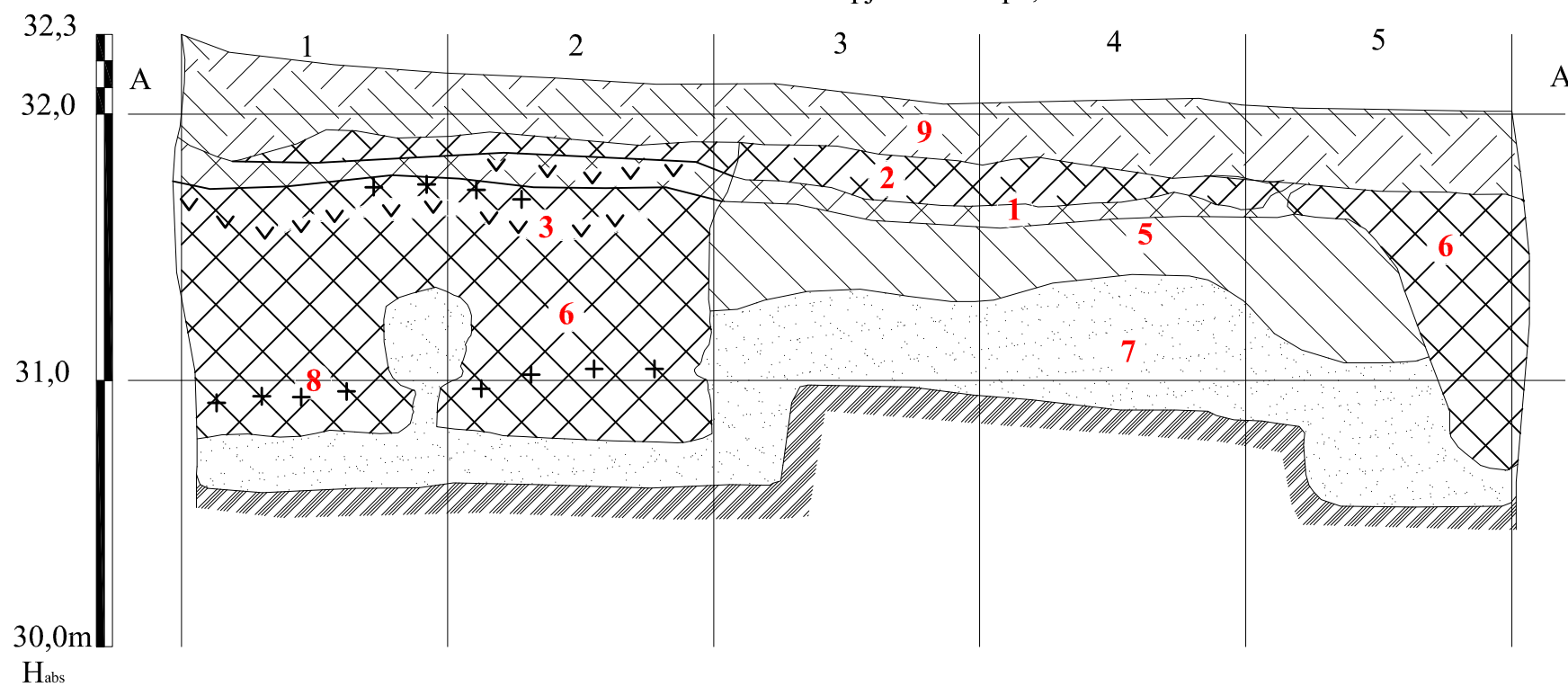

Ploto nr. 5 PV sienos pjūvis, kv. E - 7-9

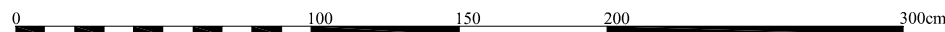

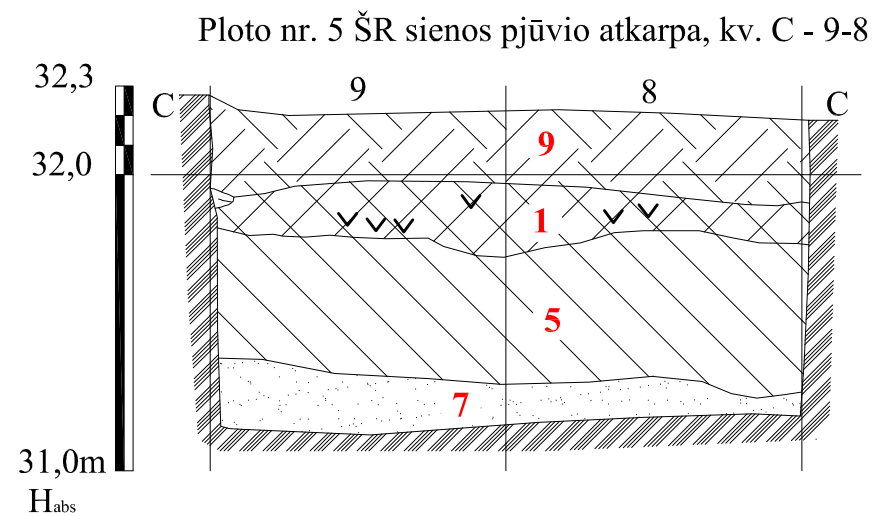
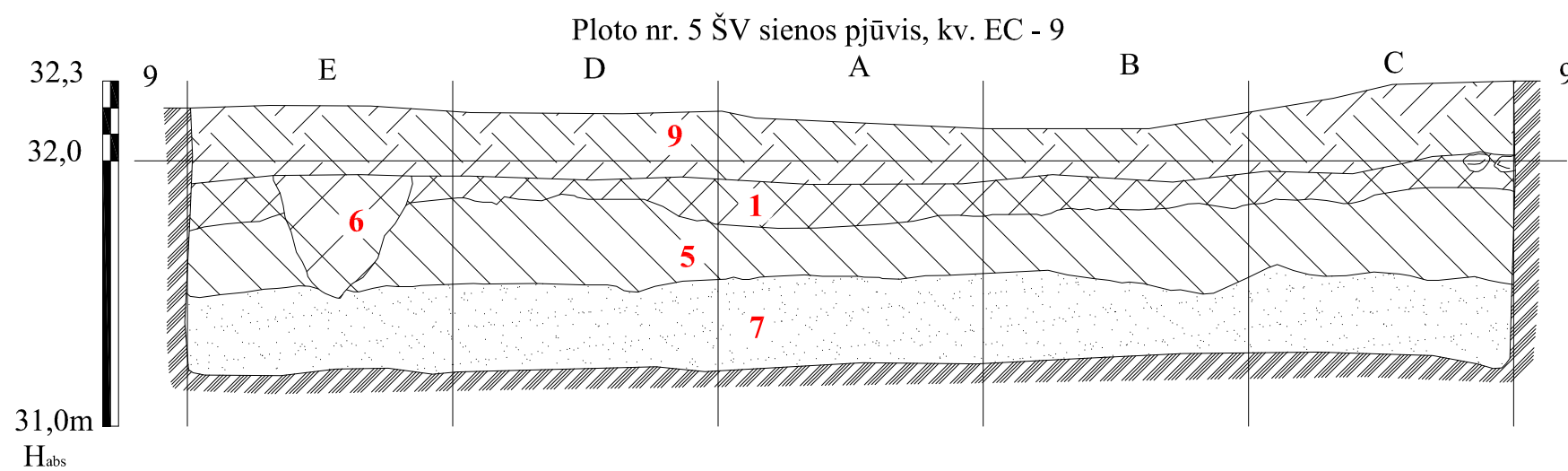
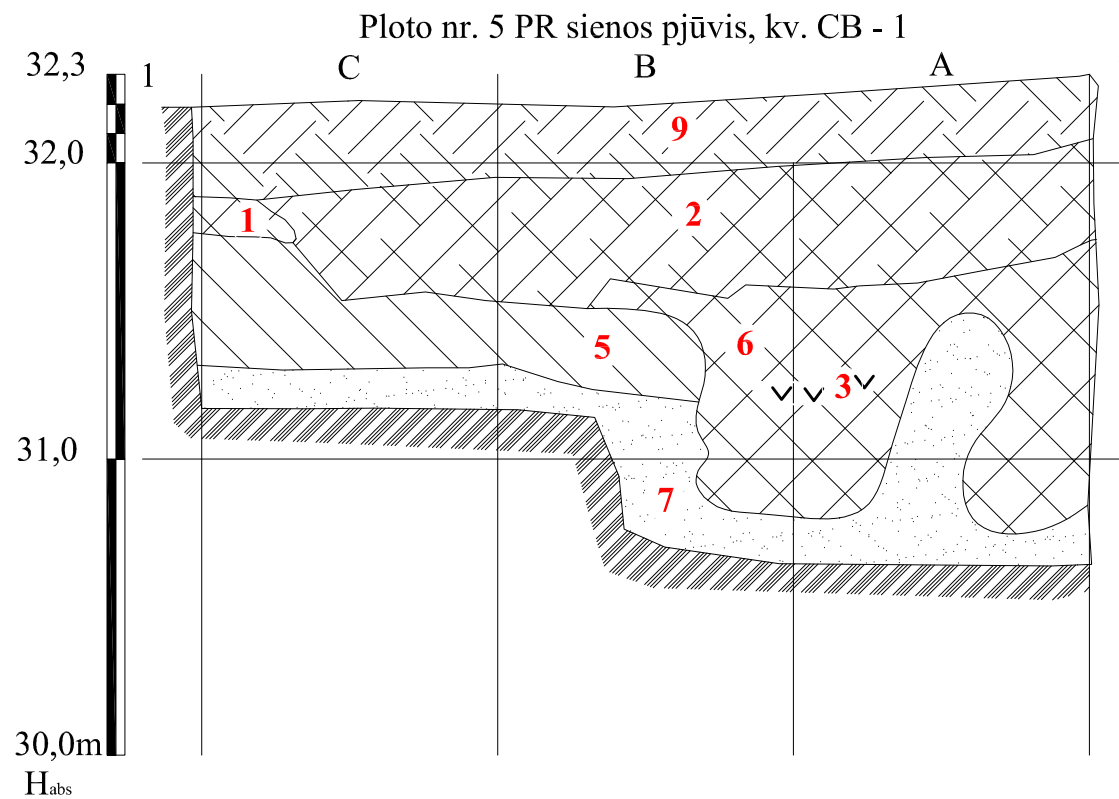
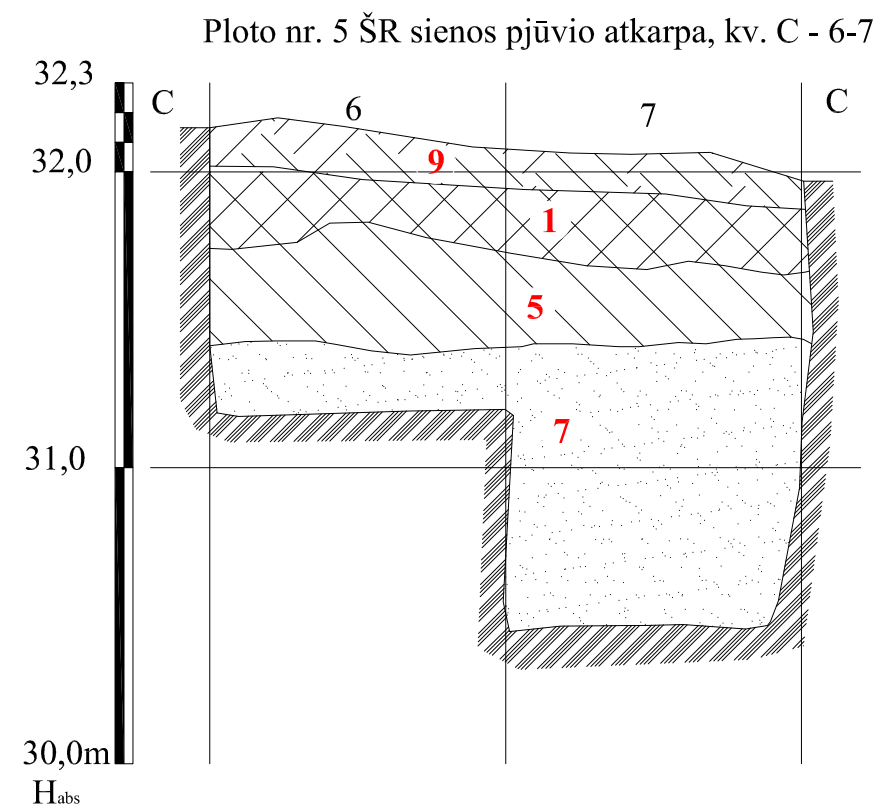
Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. A - 1-5

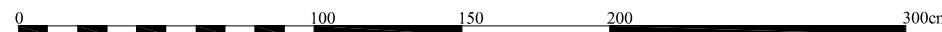
- 1** I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 2** perkasta - permaišyta pilka žemė su gelsvu smėliu
- 3** apdegusio molio tinko gabaliukai
- 5** II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 6** maišytas kultūrinis sluoksnis - duobių užpildas
- 7** įžemis - smėlis
- 8** degėšiai
- 9** armuo (suardytas kultūrinis sluoksnis)

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Ploto nr. 5 PV sienos pjūvis, kv. E - 7-9. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. A - 1-5. M 1:25.	6	8

- 1** I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 2** perkasta - permaišyta pilka žemė su gelsvu smėliu
- 3** apdegusio molio tinko gabaliukai
- 5** II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- 6** maišytas kultūrinis sluoksnis - duobių užpildas
- 7** įžemis - smėlis
- 9** armuo (suardytas kultūrinis sluoksnis)

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	D. Balsas
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C - 6-7. Ploto nr. 5 PR sienos pjūvis, kv. CB - 1. Ploto nr. 5 ŠV sienos pjūvis, kv. EC - 9. Ploto nr. 5 ŠR sienos pjūvio atkarpa, kv. C - 9-8. M 1:25.	7	8
		89

Sutartiniai ženklai

- armuo (suardytas kultūrinis sluoksnis)
- I nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - maišytas juodai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- II nesuardyto kultūrinio sluoksnio horizontas - rudai pilkas smėlis su smulkiais degėšiais
- maišytas kultūrinis sluoksnis - duobių užpildas
- įžemis - smėlis
- perkasta - permaišyta pilka žemė su gelsvu smėliu
- ~ ~ molis
- ∨ ∨ apdegusio molio tinko gabaliukai
- + + degėšiai
- akmuo
- ① individualių radinių radimo vieta ir numeris
- Ⓢ medžio anglies C14 mėginio paėmimo vieta

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenvietės (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., 2012 m. detalieji archeologiniai tyrimai	Archeologas	R. Jarockis
	Braižė	D. Balsas
	Brėžinys Nr.	Brėžinių
Sutartiniai ženklai	8	8

Priedų sąrašas

1. Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus.
2. Archeologinių tyrimų programos projektas.
3. Archeologinių tyrimų programos projekto papildymas.
4. Radinių perdavimo aktas.
5. 2011 m. tyrimų ploto nr. 4 gyvūnų kaulų lentelė

Priedai

Priedas Nr. 1

Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus

Leidimas galioja iki 2012-11-30

L E I D I M A S

vykdyti archeologinius tyrimus

2012-08-02 Nr. 254
Vilnius

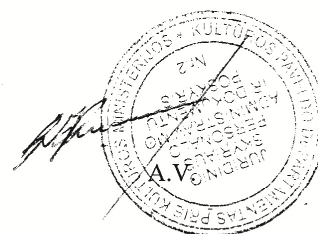
Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **Dariui Balsui**

Vykdyti Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenviete (23812), Pagėgių sav., Raudondvario k., **detalesnius archeologinius tyrimus**

taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenviete (23812), Pagėgių sav., 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų projektas, 2012 08 02, Nr. 254.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R. Kraujalis

**Opstainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenviete (23812), Pagėgių sav.,
2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų projektas**

Projektą parengė: Darius Balsas, m. t.,
tel. Nr. 860082702
e. paštas darius_balsas@yahoo.com

**Klaipėdos universiteto
Humanitarinių mokslų fakulteto
Istorijos katedra**
Herkaus Manto g. 84 (VI korpusas),
LT-92294 Klaipėda,
tel.: (+37046) 398521,
faksas: (+37046) 398805,
El. paštas: ku.istorijoskatedra@gmail.com

2012 08 01,
Klaipėda

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Tyrimų tikslas: Klaipėdos universitetas nuo 2008 m. Vilkyškiuose organizuoja istorijos specialybės studentų archeologinę praktiką, kurios metu yra tyrinėjamas į PR nuo Opstainio piliakalnio esanti papėdės gyvenvietė (23812). 2012 m. planuojama tęsti archeologinius tyrimus PR papėdės gyvenvietės dalyje, kuri patenka į privačią žemės valdą ir yra ariama. (žr. priedą Nr. 1).

2011 m. tyrinėjimų (vad. Darius Balsas) metu buvo ištirtas 3x5 m (15 m²) dydžio plotas Nr. 4 (žr. priedą Nr. 2 – 3). Tyrinėtoje gyvenvietės vietoje fiksuotas 60-120 cm storio arimo apardytas kultūrinis sluoksnis su I tūkst. po Kr. pradžia ir viduriu datuojamais archeologiniais radiniais, kurių daugumą sudaro lipdytų puodų šukės lygiu, grublėtu, gludintu ir gnaibytu paviršiumi. Archeologinių tyrimų metu fiksuotos 5 duobės, kurių dauguma plokščiadugnės ir yra ovalo formos. Sprendžiant iš specifinės formos ir užpildo turinio, viena iš duobių buvęs šulinys. Ploto Nr.4 V ir P pakraščiuose buvo aptikta per 10 kg apdegusio molio tinko gabaliukų su vytelių, lentelių bei nedidelio skersmens apvalios medienos įspaudais, nemažai puodų šukių bei du trinamųjų girnų viršutiniai akmenys. Minėti archeologiniai radiniai bei ploto PV, ŠV ir ŠR sienų pjūviuose užfiksuoti dviejų iki 100 cm į žemį įgilintų archeologinių objektų kontūrai leidžia spėti, kad greta šulinio stovėjo du pusiau žeminės formos pastatai (žr. priedą Nr. 4) (D. Balsas. *Opstainio, Vilkyškių piliakalnio gyvenvietės (23812), Pagėgių sav. 2011 m. archeologinių tyrimų ataskaita*. Klaipėda, 2012).

Šiais metais planuojama pratęsti 2011 m. tyrimus. Į PV, ŠV ir ŠR nuo ploto Nr. 4 bus tiriami 2 plotai (plotas Nr. 5 ir 6), siekiant visiškai atidengti bei dokumentuoti buvusių pastatų vietas.

Tyrimų apimtis: Opstainio piliakalnio PR papėdės gyvenvietės dalyje planuojama ištirti iki 30 m² dydžio plotą. Prireikus plotas gali būti nežymiai praplėstas (žr. priedą Nr. 2).

Tyrimų trukmė: 2012 08 06 – 2012 09 30

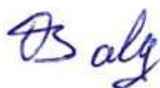
Archeologinių tyrimų apžvalga: Plačiau Opstainio, Vilkyškių piliakalnyje ir papėdės gyvenvietėje buvo pradėta tyrinėti nuo 2005 m. V. Šimėnas siekdamas surinkti duomenis apie į R – PR ir Š nuo piliakalnio esančios apie 2 ha ploto papėdės gyvenvietės kultūrinio sluoksnio paplitimo ir išlikimo laipsnį ištyrė 24 šurfus (bendrą 25 m² dydžio plotą) ir aptiko nežinomas papėdės gyvenvietės dalis į R ir P nuo piliakalnio su iki 1,5 m storio kultūriniu sluoksniu datuojamu I tūkst. – II tūkst. pradžia (Šimėnas, V. *Vilkyškių, Opstainio ir Šereiklaukio piliakalnių gyvenvietės. ATL 2005 metais*. V. 2006, p. 400 – 402). Kaip jau buvo minėta nuo 2008 m. KU pradėjo organizuoti studentų archeologinę praktiką piliakalnio papėdės gyvenvietėje. Liepos mėnesį papėdės gyvenvietės R dalyje buvo ištirtas 25 m² dydžio plotas. Tuo pačiu metu Apstos upelio kairiajame krante, tarp vieškelio Vilkyškiai – Šereiklaukis buvo iškasti 22 šurfai (29 m²). Vėliau tyrimai buvo

pratęsti lapkričio – gruodžio mėnesiais, kai piliakalnyje ir papėdės gyvenvietėje būsimų laiptų ir takų į piliakalnį vietoje atlikti platesni žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu iškasta dar 18 šurfų ir 4 plotai, iš kurių piliakalnyje iširta 42 m², papėdės gyvenvietėje – 89 m². 2008 m. tyrimų metu nustatyta, kad piliakalnio papėdės gyvenvietės centrinė dalis prasideda maždaug už 30 m į R nuo piliakalnio. Ji apima apie 50 m pločio juostą. Šioje vietoje aptiktas iki 1,2 m storio kultūrinis sluoksnis su gausiais archeologiniais radiniais. Tai pagrindinė papėdės gyvenvietės dalis, kurioje gyventa visą piliakalnio naudojimo laiką, pradedant nuo pirmųjų amžių po Kr. ir baigiant XIII a. pabaiga – skalvių genties nukariavimu (Zabiela, G., Jarockis, R. Opstainių (Vilkyškių) piliakalnis ir papėdės gyvenvietė. *ATL 2008 metais*. V., 2009, p. 89 – 93). 2009 m. piliakalnyje, jo papėdėje bei Apstos upelio dešiniajame krante, plote 2 ir perkasose 1–5, buvo iširtas bendras 153 m² plotas. Tyrimų metu buvo užfiksuotas iki 40 cm storio kultūrinis sluoksnis, kurį pagal archeologinius radinius galima datuoti I tūkst. – II tūkst. pradžia. Apstos upelio kairiajame krante, piliakalnio papėdėje, šlaite ir aikštelėje, t. y. vietose, kur bus statomi mediniai laiptai, iširtos 4 perkasos (Jarockis, R. Opstainių (Vilkyškių) piliakalnis ir papėdės gyvenvietė. *ATL 2009 metais*. V., 2010, p. 37 – 38). 2010 m. liepos mėnesį papėdės gyvenvietėje buvo iširtas 25 m² plotas, aptiktas iki 1,2 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas I tūkst. – II tūkst. pradžia. Kultūriniame sluoksnyje rasta daugiau kaip 300 vienetų archeologinių radinių, kurių daugumą sudaro lipdyta keramika grublėtu, lygiu ir gludintu paviršiumi (Jarockis, R. Opstainių (Vilkyškių) piliakalnis ir papėdės gyvenvietė. *ATL 2010 metais*. V., 2011, p. 43 – 45).

Šių metų archeologiniuose tyrimuose dalyvaus archeologijos doktorantas Ž. Čėsna, kurio mokslinio darbo tema siejasi su Skalvos regionu.

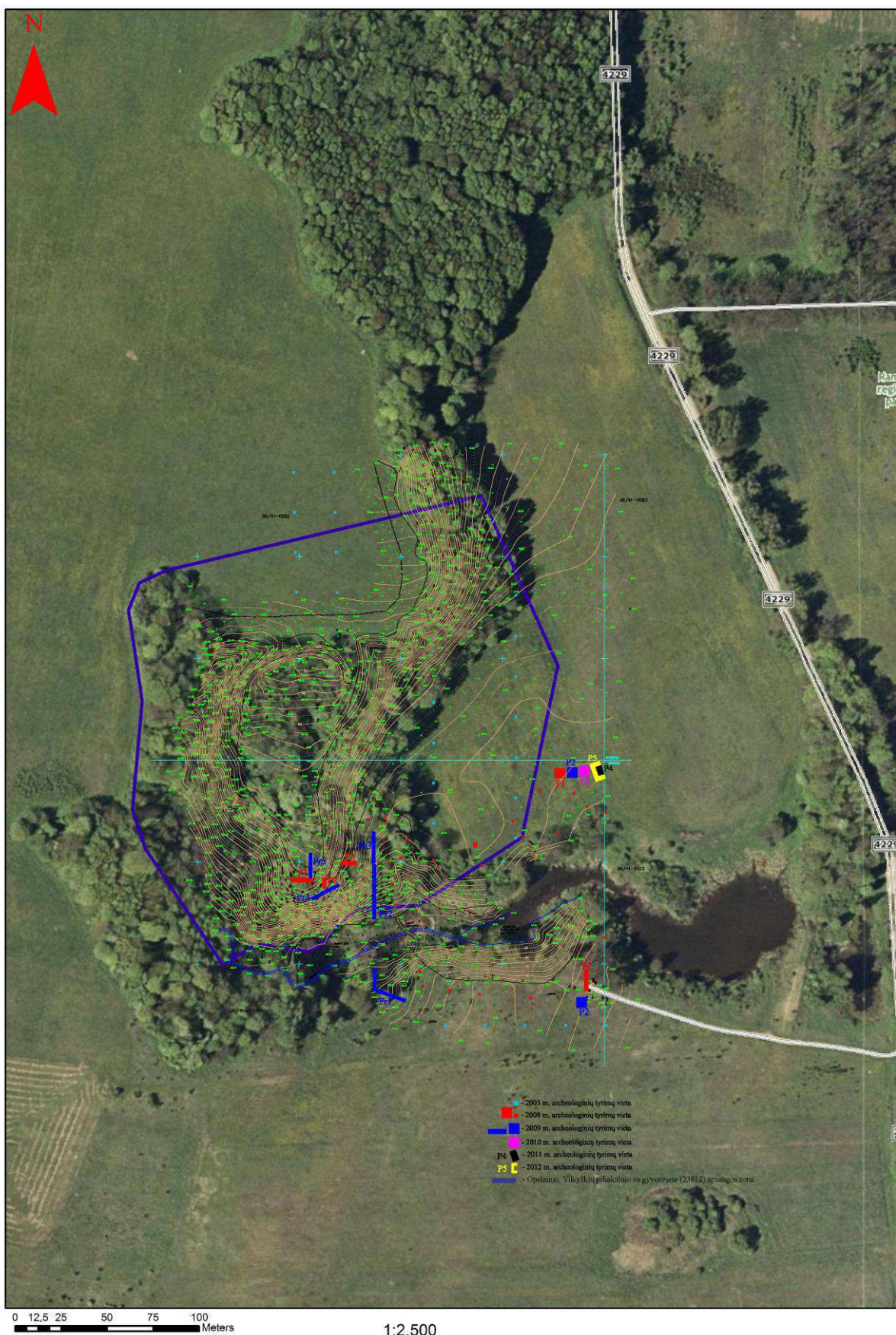
Studentų archeologinės praktikos vadovas dr. R. Jarockis.

KU BRIAI jaunesnysis mokslo darbuotojas

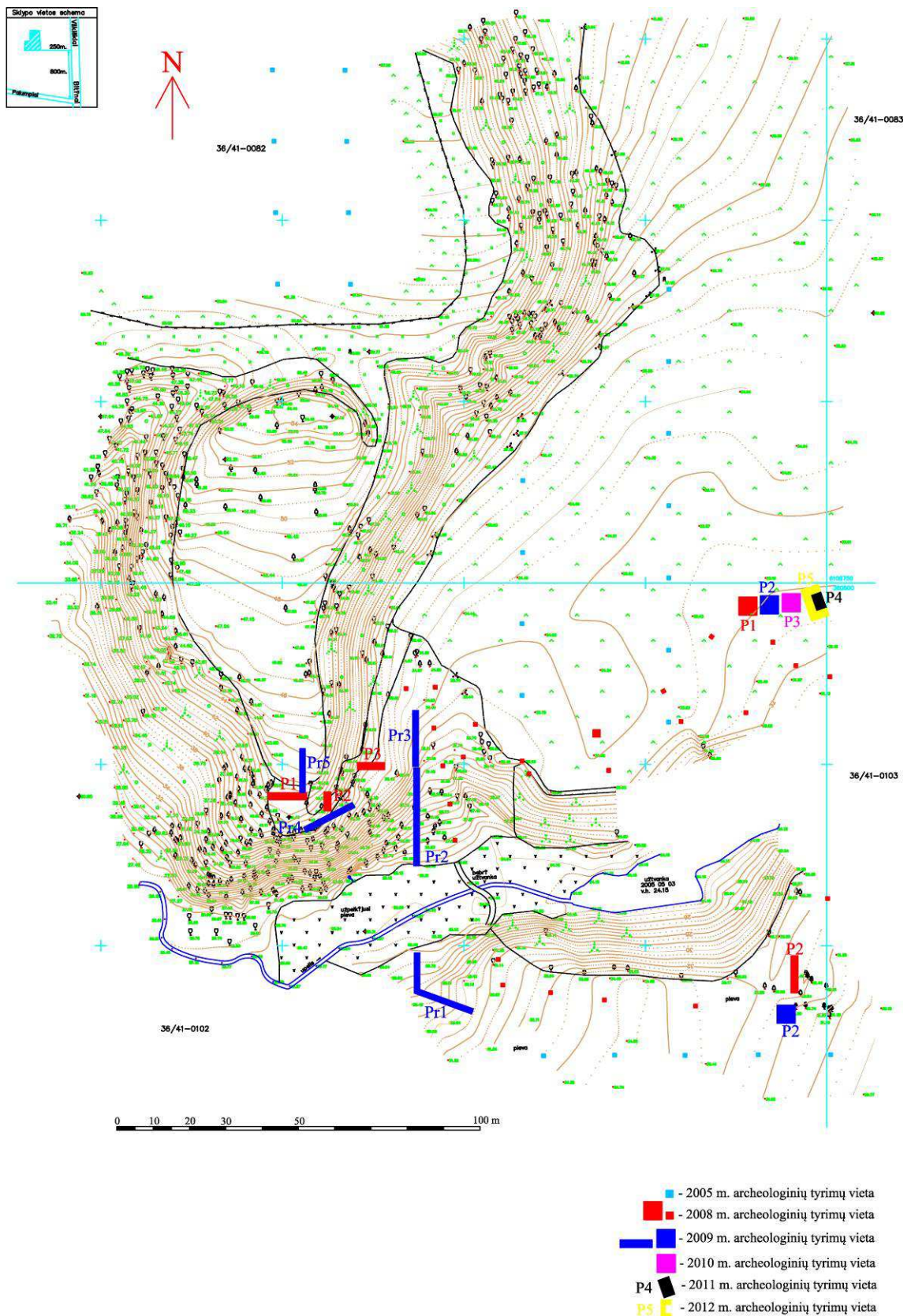
Darius Balsas

Priedas Nr. 1. Situacijos planas.

Priedas Nr. 2. Detaliųjų archeologinių tyrimų situacijos planas.

Priedas Nr. 3, 2011 m. tirtas plotas Nr. 4

Ploto Nr. 4 PV sienas pjūvis. Foto iš ŠR

Ploto Nr. 4 ŠV sienas pjūvis. Foto iš PR

Ploto Nr. 4 PR sienos pjūvis. Foto iš ŠV

Priedas Nr. 4, objekto fotofiksacija prieš tyrinėjimus

Planuojamas tirti plotas iš Š

**OPSTAINIO, VILKYŠKIŲ PILIAKALNIO SENOVĖS GYVENVIETĖS (23812),
PAGĖGIŲ SAV., 2012 DETALIŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ PROJEKTO
PAPILDYMAS**

Projektą parengė: Darius Balsas, m. t.,
tel. Nr. 860082702
e. paštas darius_balsas@yahoo.com

Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas
Herkaus Manto g. 84,
LT-92294 Klaipėda,
tel.: (+37046) 398806,
faksas: (+37046) 398805,
e. paštas: briai@briai.ku.lt

Klaipėda,
2012-08-23

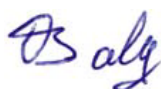
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Šiuo metu Opstainio, Vilkyškių piliakalnio senovės gyvenvietėje vyksta archeologiniai tyrimai, kurių tikslas ištirti 2011 m. tyrimų metu aptiktų pastatų vietas. Leidimas vykdyti šiuos archeologinius tyrimus Nr.254 išduotas KPD 2012-08-02.

Š.m. rugpjūčio mėn. 27-31 d. Rambyno regioniniame parke vyksta tarptautinis studentų praktinis seminaras „Neinvaziniai archeologinių tyrimų metodai“ (<http://briai.ku.lt/naujienos/2012-08-31-summer-school>), kurių metu Opstainio, Vilkyškių piliakalnio senovės gyvenvietėje studentų mokymo tikslais planuojama atlikti magnetinio lauko matavimus. Žvalgymus su penkių antenų magnetometru FGM-650A atliks Dr. Sebastian Messal iš *Römisch-Germanische Kommission* (Frankfurtas prie Maino, Vokietija).

Mokslinės archeologijos komisijos prašau leidimo vykdyti archeologinius žvalgymus naudojant išduotą leidimą Nr.254. Magnetometru bus žvalgomas maždaug 1 ha plotas, esantis gretimoje aukštumoje į Š nuo piliakalnio (žr. priedą Nr.1). Žvalgymų medžiaga bus patalpinta Opstainio, Vilkyškių piliakalnio senovės gyvenvietės 2012 metų archeologinių tyrimų ataskaitoje.

KU BRIAI jaunesnysis mokslo darbuotojas

Darius Balsas

Opstainio, Vilkyškių piliakalnio senovės gyvenvietės (23812) situacija

**KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS
MAŽOSIOS LIETUVOS ISTORIJOS MUZIEJUS**

EKSPONATŲ PRIĖMIMO AKTAS Nr. _____

2013 m. gegužės mėn. 24 d. Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus archeologijos ir restauravimo skyriaus vedėja Roma Songailaitė priėmė, o Klaipėdos universiteto BRAI archeologas Darius Balsas perdavė Mažosios Lietuvos istorijos muziejui ataskaitas bei radinius nuolatiniam saugojimui

Eil. Nr.	Daikto pavadinimas	Stovis	Vertė litais	Pastaba
1.	Ataskaita. Darius Balsas. Priekulės miesto istorinės dalies (33624) teritorijos, Klaipėdos r. sav., Priekulės m., Turgaus a. 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita.	geras		
2-54.	Radiniai. Priekulės miesto istorinės dalies (33624) teritorijos, Klaipėdos r. sav., Priekulės m., Turgaus a. 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų metu rasti radiniai (53). Radinių sąrašas pridedamas.	patenkinamas		
55.	Ataskaita. Darius Balsas. Klaipėdos senojo miesto vietos su priemiesčiais (27077) teritorijos, Klaipėdos m. sav., Klaipėdos m., Daržų g.9A 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita.	geras		
56-551.	Radiniai. Klaipėdos senojo miesto vietos su priemiesčiais (27077) teritorijos, Klaipėdos m. sav., Klaipėdos m., Daržų g.9A 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų metu rasti radiniai (495).	patenkinamas		
552.	Ataskaita. Darius Balsas. Ostapainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenviete (23812), Pagėgių sav. Raudondvario k. 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita.	geras		

553-1036.	Radiniai. Ostapainio, Vilkyškių piliakalnio su gyvenviete (23812), Pagėgių sav. Raudondvario k. 2012 m. detaliųjų archeologinių tyrimų metu rasti radiniai (483)	patenkinamas		
-----------	---	--------------	--	--

Viso pagal aktą priimta 1036 (vienas tūkstantis trisdešimt šeši) daiktai

Priėmė Roma Songailaitė

Perdavė Darius Balsas

2011 m. tyrimų ploto nr. 4 gyvūnų kaulų lentelė

eilės numeris	Plotas	Kvadratas	Gylis	Fragmentų kiekis ir aprašymas	Svoris (g)
1	4	A - 3	30 - 35	1 slankstelio fragmentas??	8
2		B - 1-3	30 - 35	12 Galvijo (kastrato?) raginė atauga su os frontale kaulo dalimi, kairė pusė. Raginės ataugos fragmentas. Kiaulės petikaulio kapotas fragmentas. Galvijo šonkaulis su įkarta ir drožimu. Mentės fragmentas, šonkaulio fragmentas, kapoti vamzdinių kaulų fragmentai. Paršelio viršutinio žandikaulio dalis su premolarais.	170
3		B - 2	30 - 35	5 Elnio pirštakaulis, pirmasis. Avies/ožkos pėdos kūno dalis. Galvijo vamzdinio kaulo fragmentas, nenustatyti 2 fragmentai.	67
4		C - 2	30 - 35	6 Arkliai šonkaulis dešinė koja ir ne arkliai pėdos kaulo fragmentas. Nenustatyti du fragmentai vamzdinių kaulų.	75
5		C - 5	30 - 40	2 Kapoti vamzdinių kaulų fragmentai - 2	18
6		A - 1	35 - 40	7 Galvijo jauno amžiaus krūminio danties fragmentas. Galvijo apatinio žandikaulio dalis. Arkliai krūminio danties - 3 fragmentai - 2 dantys.	36
7		A - 2	35 - 40	1 atrajotojo šonkaulio fragmentas - 1.	12
8		B - 1	35 - 40	9 Kiaulės stipinkaulio proksimalinė dalis ir kūnas, atkiršta distalinė dalis dešinė koja. Galvijo pėdos kūno dalis. Avies/ožkos alkūnkaulio kūno dalis kairė koja. Šonkaulių kūno atauga - 2 kapota (viena galvijo). Vamzdinio kaulo fragmentai - 3	77

9		C - 1	35 - 40	13 Galvijo blauzdikaulio distalinė dalis, kairė koja, kiršta nuo kūno. Kiaulės apatinio žandikaulio dalis su M3. Kairė koja. Galvijo apatinio žandikaulio fragmentas su M 2 ir M. Galvijo krūtinės slankstelio keterinė atauga su proc. articularis caudalis.	131
10		C - 1	35 - 40	3 Vamzdinių kaulų fragmentai kapoti? - 3	10
11		AC - 1-2	40 - 45	5 Galvijo šonkaulio kūno dalis kapota. Vamzdinio kaulo fragmentas. Nenustatyti 2 fragmentai.	33
12		A - 1	45 - 50	3 Galvijo šokikaulis, GL 5,75 GL mediale 5,30, plotis 3,30. Kiaulės apatinio žandikaulio dalis su premolarais. Kairė pusė. Dantys stipriai trinti. Kiaulės labai trintas plaštakos/pėdos fragmentas.	70
13		AB - 1-2	55 - 60	3 Avies/ožkos M3 apatinio žandikaulio dalis. Du nenustatyti fragmentai.	8
14		AB - 1-2	60	4 Atrajotojo blauzdikaulio kūno dalis kiršta nuo kūno pusės dešinė koja. Pėdos/plaštakos fragmento dalis. Dviejų kapotų kaulų fragmentai.	74
15		AB - 1-2	60 - 70	2 Atrajotojo vamzdinio kaulo fragmentas kirštas. Kiaulės plaštakos kaulo dalis.	53
16		B - 3-4 Duobė 1	70 - 75	4 Kiaulės apatinio žandikaulio dalis kairė koja dp 3 ir 4 pieninis; M2 kalasi pro kaulą nesiekia trinamojo paviršiaus. Paukščio kaulo fragmentas.	28
17		BC - 3-4 Duobė 1	70 - 80	4 nenustatyti fragmentai danties fragmentas	9
18		BC - 3-4 Duobė 1	80 - 85	3	77
19		AB - 1-2 Duobė 2	50	1 Galvijo petikaulio fragmentas (kapotas).	16

20		AB - 1-2 Duobė 2	60 - 65	13 Galvijo šonkaulio kūno kapotas fragmentas - 2 (vienas smulkus). Avies/ožkos šonkaulio kūno dalis kiršta. Šonkaulio fragmentas proksimalinė dalis - 1. Vamzdinių kaulų fragmentai kapoti - 5 (vienas fragmentas degintas). Panašu į blauzdikaulio fragmentą (plantarinis paviršius). Paukščio kaulinio audinio fragmentas.	69
21		AC - 1-2 Duobė 3	50	3 Galvijo raginė atauga dalis atkiršta nuo kaktikaulio. Vamzdinio kaulo fragmentas	57
22		AC - 1-2 Duobė 3	60 - 70	11 Galvijo mentės distalinė dalis kiršta ties kaklelio pagrindu nuo visos mentės kūno. Briedžio pirštakaulis II pirštakaulis blogai išsilaikęs. Atrajotojo pėdos mažas fragmentas kapotas. Krūtinės slankstelio mažas fragmentas su užpakaliniu sąnariu paviršiumi. Nedideli kapoti smulkūs fragmentai - 5. Paukščio? vamzdinio kaulo fragmentas.	67
Iš viso				115	1165